

Mūsų Obalsis:
Už Progresą, Taiką ir
Demokratiją!

VILNIS

"Valdžia žmonių, žmonėms ir
per žmones lai neišnyks
nuo šios žemės".
—ABRAHAM LINCOLN.

VOLUME XXI, NO. 307.

PIRMADIENIS, GRUODZIO (DECEMBER) 30, 1940

3116 SOUTH HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

TELEPHONE: VICTORY 1455

KAINA TRYŠ CENTAI

KASDIENA...

Imperialistinė politika
Francuzai ir anglai
Karas ir darbai
Ateitis?

Sakoma, Francūzijai puolus, vokiečiai turėjo bėdos sulaikyti Mussolinį nuo drąskymo į šmūtus suklypusios, susidemoralizavusios tautos. Jis norėjo Tunisijos. Jis norėjo Karsikos. Jis norėjo dar daugiau.

Neleidus to, Mussolinis išsuderėjo iš Hitlerio Graikiją pasiimti. Apsidėgino jis—ir kaip apsidėgino.

Delko Hitleris nenorėjo drąskyti Francūziją?

Zinoma, ne humanizmo sentimentu vedamas. Vokietijos imperializmui reikalinga Francūzija, kuri nebūtų visai sudribus.

Kaip prieš karą Anglijos imperializmas naudojo francūzus prieš Vokietiją, taip dabar Vokietijos imperializmas nori naudoti juos prieš Angliją.

Anglija laikėsi su Francūzija išvien prieš Vokietijos imperializmą, bet kad francūzai per daug neįsivyravotų, Londonas naudojo Mussolinį—palaikė jį, augino, kartais prieš francūzus pasiundė.

Vokietija buvo palinkusi susitarti su francūzais prieš Britų imperializmą ir jo įrankį.

Nužudyta tauta galingsesniais mažiau verta, kaip gyva, nei ir suprasti jėgą laikosi jo politikos.

Delto gal ir yra pamato tuose ganduose, jog Vokietija negėlės Mussolinį, o jei jis pralaimės karą, ji susitars su Francūzija pasimdama tik Alzasą ir Lotaringiją.

Tuomet Francūzija būtų nukreipta prieš Angliją.

Vienas dalykas tačiaus klaido visiems, planuojant ateitį, o tai: ką mūšius žmonių darys. Karas juk užkrovė baisiai sunkią našą, baisių nelaimių užtraukė.

Ar gi visa tai praeis lengvai karo sukūrėjams?

Jie bijo.

Industrinis indeksas Amerikoj rodo, kad tilos industrijos veiklia net 122% palyginus su geriausiais laikais pirmiau.

Atrodo, visoj šaly turėtų būti gerai, darbų net perdaug.

O betgi yra bedarbių. Ir bižnių subankrūtavo per savaitę (baigiantis gruodžio 19) net 255, kaip rodo Dun & Bradstreet statistika.

Komercijos Departamento duomenys, lapkričio mėnesio aukso įvežta Amerikon \$330,112,851, tai penkišis milijonas daugiau, kaip spalio mėnesį.

Daugelis iš Europos skubi sugabenti auksą Amerikon, sako, Europoj po karo "dievažin kas bus."

Dabar visose šalyse milijonai žmonių dirba karo industrijose. Tos industrijos eina visais galais.

Bet karas kada nors sustos, juk turės sustoti. Ir tos industrijos sustos. Jų mašinerija nebus reikalinga. Ir milijonai žmonių nustos darbo.

Sitai haugina ekonomistus.

Kai kurie laikraščiai metų peržvalgose jau pripažįsta, jog Suomija bereikalingai ėjo karan. Tik pasakose Dovidas įveikė Galijotą.

Suomijai už salas buvo siūloma keliariopai didesnės žemės.

Vokiečiai Tvirtina Savo Jėgas Balkanuose Prieš Angliją

ANGLAI GIRIASI SUĖMĘ VIRŠ 36 TŪKST. ITALŲ NELAISVĖN; ITALAI BĖGA IŠ BARDIJOS MIESTO

Vokiečiai ir Italai Persergsti Amerika ir Neutrales Šalis Negabenti Savo Laivais Ginklų, Karo Reikmenų Anglijai

Cairo, grd. 29. — Anglų karo komanda praneša, jog Lybijoj suimta 38,114 italų kareivių ir karininkų nelaisvėn. Tarp suimtųjų yra 24,845 italai, o likusieji yra vietiniai, ne italai kareiviai.

Bardia jau trylika dienų apgulta. Italai bėga iš to porto, bet anglai "perskėlė" jų armiją, atkirtė Bardiją nuo susisiekimo. Suimtieji italai sako, Mussolinio buvo jiems įsakta geriau mirti, bet nepasiduoti. Jie tačiau pasirinkę pasidavimą, o ne mirtį.

Berlynas, grd. 29. — Vokietijos valdžia išpėja Ameriką, Airiją ir kitas neutralias valstybes neduoti savo laivus naudoti pergabėnimui Anglijai ginklų ir kitų karo reikmenų, nes vokiečių blokada nepraleisianti nei vienos šalies laivų.

Išpėjama taipgi prieš naudojimą Airijos portų laivams, kurie gabentų Anglijai karo reikmenis.

72 Lavonai Palaidota Vienoj Duobėje, Anglijoje

Manchester, grd. 29. — Nazių bombardavimas čia paliko nuožmes pasekmes. Daugelis žmonių užmušta.

Praėjus bombardavimui, 72 lavonai palaidota vienoj bendroji duobėj. Nebuvo laiko ir galiomybių atskiroi laidotuvėm.

Paraguajų Susektas Suokalbis Prieš Valdžią

Asuncion, grd. 29. — Vyriausybė mato reikalingu imtis "griežtų priemonių" panaikinti visi suokalbį prieš valdžią. Esą įvelta suokalbini ir kai kurie dabar esanti valdžioje. Daug žmonių jau suimta.

Francūzijos Komunistai Veikia, Vėl Suimta 60

Vichy, grd. 29. — Suimta dar 60 asmenų, įtartų komunistais, ir pasiūta į koncentracijos kempes. Arestai įvykė Puy-de-Dome valstijoje, Clermont Ferrand apilinkėje.

Japonija ir Sovietai Tariaisi Del Žuvininkystės Koncesijų

Maskva, grd. 29. — Diplomatiniai šaltiniai skelbia, jog prasidėjo konferencija Sovietų Sąjungos ir Japonijos atstovų naujinimui žuvininkystės sutarties. Japonija mat randuoja iš SSSR vandenies žuvų gaudymui.

Cleveland, Ohio. — Užsidegus Standard Oil tankom kilo labai didelis gaisras.

mės plotas, bet jos valdonai nesutiko, ėjo karan ir dabar galisi.

Mat kada apsižiūrėjo.

V. Andrusis.

Rymas, grd. 29. — Italijos vyriausybė persergsti Ameriką nenaudoti Airijos portų savo laivams, kurie gabens Anglijai ginklų ir karo medžiagą, nes vokiečių submarinai ir orlaivai atakuos tokius laivus, taip ir priplaukas, kur tie laivai sustos.

LONDONAS DEGAS

Berlynas. — Vokiečiams bombardavus vidurmiestį kilo gaisrai, kurie apėmė nuo trijų iki penkių mylių plotus. Ypatingai plėška rytinė miesto dalis.

De Gaulle Ragina Francūzus Afrikoj Sukilti

Londonas, grd. 29. — Gen. De Gaulle, einas prieš Vichy valdžią, atsišaukė į Francūzijos armiją ir jos viršininkus šiaurinėj Afrikoj, kad jie sukiltų prieš Vichy valdžią ir stotų kariauti prieš Vokietiją ir Italiją.

Jis sako, kad Afrika gali tapti pati imperija nusikračius Vichy valdžią ir jos ponus Berlyne ir Ryme.

SSSR Suinteresuota Vokiečių Žygiais Balkanuose, Sako Turkai

Istanbul, grd. 29. — Turkijos spauda rašo, jog Turkija ir Sovietų Sąjunga suinteresuotos Vokietijos armijos koncentravimu Balkanuose.

Balkanų reikalai tiesioginiai liečia ir SSSR reikalus, sako turkai.

Sovietų Pasienio Sargyba Apšaudė ir Išblaškė Išiveržėlius

Maskva, grd. 29. — Du buriai išiveržėlių bandė įeiti Sovietų Sąjungon, bet pasienio sargyba juos apšaudžius ir sumušta.

ASCAP PASIRAŠO SUTARTĮ SU RADIO KOMPANIJOM

New Yorkas. — Pagalios ASCAP (radio muzikantų ir autorų sąjunga) pasirašė sutartį su didžiulėm radijo kompanijom, kurios kontroliuoja 621 radijo stotis Amerikoje.

Ekonominė Japonijos Padėtis Prasta, Sako SSSR Spauda

Maskva, grd. 29. — Darbo unijų organas "Trud" rašo, jog Japonijos ekonominė padėtis gan sunki ir darosi nepastovi, iš priezasties karo.

Politiniai susikirtimai taipgi aštrėja tarp dviejų valdancijų grupių.

Flagstaff, Arizona. — Automobilii nusiritus 18 šimtų pėdų žemyn Grand Canyon, trys vyrai ir viena moteriškė užsimušė.

Karo Departmentas Nepaisas Hillmano, Pinks iš Fordo

Washingtonas, grd. 29. — Karo Departmentas laikosi savo užsakymo pas Fordo kompaniją 1,500 mažų automobilių už \$1,387,500, nežiurint, kad apsigynimo komiteto narys Sidney Hillman užprotestavo prieš tai.

Hillmanas sakė, kad Fordas eina prieš unijas, laužo Labor Aktą, neprileidamas savo imonėse darbininkams uniją turėti, delto jis negali gauti valdžios kontraktą.

Hillmanas tai darė esant unijose didelio spaudimo, bet Karo Departmentas su tuo nesiskaito.

Suimta Vokietis Kaip Nazių Valdžios Agentas

Milwaukee, Wis., grd. 29. — Eugene Buerk, gimęs Vokietijoje ir esąs Vokietijos pilietis, areštuotas ir padėtas po \$10,000 kaucijos. Skundą prieš jį svarsčius federalė grand džiūrė. Jeigu skundas bus pripažinta pamatuota, Buerk atsidurs teisme.

Federalė valdžia kaltina, kad Buerk lankėsi pas vokiečius Milwaukeej atstovaudamas Vokietijos konsula, bet nežairegistravęs, kaip svetimos šalies agentas.

1,498 Asmens Pasirašė Taikos Peticiją Rooseveltui

Cedar Rapids, Ia., grd. 29. — Prezidentas Rooseveltas gavo kelias telegramas su daugeliu parašų reikalaujant prezidento laikytis už taiką.

Tos telegramos-peticijos yra atsakymas tiems, kurie reikalavo, kad Amerika stotų karan Anglijai gelbėti.

Amerika gali sulaikyti karą, sako taikos šalininkai.

200 ŽMONIŲ UŽMUŠTA TRAUKINIO NELAIMĖJ

New York. — Iš Japonijos pranešta, jog Formasa saloje susidūrė prekinis ir pasažierinis traukiniai. Nelaimėj užmušta apie 200 žmonių.

Nori Indo-Kinijos Talkos "Stabilizavimui Azijos"

Tokio, grd. 29. — Nusivylę jieškodami Sovietų talkos "stabilizavimui" Azijos, Japonijos valdiški rateliai dabar nori, kad Indo-Kinija "kooperuotų" su jais Azijos "stabilizavimui".

Indo-Kinija valdoma Francūzijos. Japonai norėtų ją savo kolonija paversti.

Streikas Anglijos Dirbtuvėj New Jersey Valstijoj

New York, grd. 29. — CIO unijos darbininkai paskelbė streiką Spratts Patent dirbtuvėj, Newark, N. J., kur gaminama šunims maistas. Darbininkai reikalauja algas pakelti ir uniją pripažinti.

Dirbtuvė yra Anglijos, tai jos vedėjai prašo karalių George įsikišti.

CIO Reikalavimu Atsakyta Fordo Karų Užsakymas

Newark, N. J., grd. 29. — CIO unijai reikalaujant, šio miesto komisisionieriai atsakė Fordo kompanijai, jog nepriims pirmiau užsakytų karų šio miesto policijai.

Buvo užsakyta už \$10,395 automobilių, bet unijos išskėlė protestą delto, kad Fordas aršiai nusistatęs prieš uniją, kiek galėdamas trukdo unijai savo imonėse.

Nežiurint, kad Fordo kompanija sutiko pigiausia pristatyti automobilius, miesto viršininkai vistiek atsiėmė užsakymą, unijoms spaudžiant.

Karo Propagandos Komitetas Traukiasi Iš Savo Pozicijos

New York, grd. 29. — White Komitetas, plačiai visoj šalyj paplitęs, ir vedęs karo propagandą, traukiasi nuo savo pirmesnės pozicijos.

Tame komitete pasireiškė nesutikimas. Keturi Pildancio Komiteto nariai išėma prieš kitus narius. Pats William White jau pareiškęs, kad jis norėtų komitete obalsio: "The Yanks are not coming".

To komiteto karo propagandai kyla didelis pasipriešinimas.

Francūzų Vyriausybė Susikirtus su Naziais

Vichy, grd. 29. — Nazių valdžia, sako, reikalauja iš Francūzijos prekinio laivyno, taipgi, kad Italija galėtų naudotis Francūzijos vandenimis ir kad būtų paleista francūzų armija Afrikoje.

Francūzų valdžia priešinasi tam. Daugelis Francūzijos laivyno ir armijos viršilų siunčia ma Afrikon.

VOKIETIJA NUTRAUKUS RYSIUS SU FRANCŪZIJA

Londonas. — Eina gandai, kad Francūzijos vyriausybė ruošiasi vėl karan su Vokietija. Nutraukta pasitarimai ir didėję kivičiai.

Anglija Pritruks P pinigų Ginklų Pirkimui Tik Kitą Rudenį

Washingtonas, grd. 29. — Peržiūrėjimas Anglijos pinigų ir idėlių Amerikoje rodo, kad ir negaudama paskolos ar kredito Anglijos vyriausybė ištesės pirktis ginklų ir kitų karo reikmenų dar iki kitam rudeniui.

Anglija turinti gan daug pinigų ir idėlių Jungtinėse Valstijose ir Kanadoj.

Du Žymūs Vichy Valdininkai Užmušta Jų Orlaivų Nušovus

Berlynas, grd. 29. — Radijas paskelbė, kad anglai nušovė Francūzijos orlaivį prie Gibraltar. Penki asmenys, kurių du žymūs Francūzijos valdininkai lėkūsieji į Morokko, užmušta.

Orlaivis krito vandenin.

VOKIEČIŲ ARMIJOS BALKANUOSE SUKONCENTRAVIMAS YRA ŽYGIS PRIEŠ ANGLIJĄ

Turkijos ir Bulgarijos Neekliudysią, Jei Anglija Nepanaudos Graikiją Savo Baze Operacijoms į Centralinę Europą

BUVĖ NESUTIKIMŲ SU MUS-SOLINIŲ, KURIS NOREJO FRANCŪZIJA GROBTI.

Budapeštas, grd. 29. — Vokietijos 350,000 armijos Rumunijoje nebus siunčiama per Bulgariją ar Jugoslaviją Graikijon, jei Anglija nepanaudos Graikiją savo žygiams į Centralinę Europą.

Vokiečiai nepadės Italijai Albanijoje, bent per Balkanus negabens armijos, jei Anglija nesukels daug armijos Graikijon.

Jei Italija būtų išvyta iš Albanijos, Vokietija galutinai su Francūzija susitaikytų.

Vokiečiai turėję sunkumo sulaikyti Mussolinį nuo grobimo Francūzijos teritorijų, kai Francūzai pasidavė Vokietijai. Tik ta sąlyga, kad Mussolinis negrobtų francūzų, Hitleris priitaręs Italijos puolimui Graikijon.

Jei Italija susmuktų, Vokietija paimtų iš Francūzijos tik Alzasą ir Lotaringiją, kitas teritorijas gražintų francūzams ir visiška su jais susitartų.

Vichy Priešinasi

Italijos reikalavimai Francūzijai buvę tokie, kad francūzų fašistinis režimas pareiškęs, jis paleisias šiaurinėš Afrikos francūzų armiją veikti kaip ji nori, o j greit susidėtų su De Gaulle ir kariautų prieš Italiją.

Borisas Irgi Prieš

Bulgarijos karalius Borisas pareiškęs Hitleriui, jog atsitikime vokiečių reikalavimo praleisti jų armiją į Graikiją, jis rezignuotų, o tuomet Bulgarija visai susitartų su Sovietais.

(Jei vokiečiai mano, kad Anglija gali iš Graikijos eiti į Centralinę Europą, jie jaučią savo silpnėjimą. Anglijos ėjimui į Turkiją ir Bulgariją taipgi priešintųsi ir Sovietų Sąjunga, kaip ji priešinasi vokiečių ten ėjimui.)

MEKSIKOS VALDŽIA PAIMA LAIKRAŠTĮ I SAVO RANKAS

Meksikos Miestas. — Valdžia paskelbė, jog laikraštis "El Nacional", kuris palaikė valdžios politiką, pagalios visai perimtas ir valdžios rankas. Jis bus kontroliuojamas vidaus reikalų ministerijos.

Tuzinas Kiaušinių Anglijoj Atsiekina 87 Centus

Londonas, grd. 29. — Nupiginta kiaušiniai, bet ir nupiginti atsiekina 82 centus už tuziną. Pirmiau reikėjo mokėti net 87 cent.

Maistas baisiai įbrangęs Anglijoje iš priezasties karo.

Dublinas, grd. 29. — Airijos valdžia įsakius parduoti tik apribuotą kiekį gasolino, nes pasidarė didelė stoka jo.

Pristatymas iš kitur labai pasunkėjo iš priezasties karo.

PO 100 BOMBŲ I MINUTĘ

Londonas. — Anglijos aviacija smarkiausia bombardavo visus Channelo pakraščio portus, iš kur vokiečiai turėtų pradėti invaziją.

Svaidyta net po 100 bombų i minutę.

Diplomatiniai tėmytojai sako, jog Anglijos komanda gal gaus žinių, kad naziai ruošiasi pradėti invaziją.

GRAIKIJA SUBMARINAS NUSKANDINO TRIS ITALIŲ LAIVUS

Atėnai, grd. 29. — Vienas graikų submarinas atakavo Italijos laivų konvojų ir nuskandinęs tris laivus Adriatiko juroje. Nuskindintų laivų tonžas siekias bent 30,000 tonų.

BULGARIJA PASILIKS NEUTRALI; PRIEŠINSIS NAZIŲ ŽYGIAMS

Sofija, grd. 29. — Bulgarų užsienio reikalų ministeris Ivan Popov raportavo užsienio reikalų komitetui, kad Bulgarija atsakius bent ką daryti prieš Graikiją ir ryžosi pasilikti neutrali kaip buvo.

Bulgarijos geri santykiai su Graikija pasilieka nekeičiami.

Tas pareiškimas turi didelės svarbos akivaizdoj vokiečių armijos koncentravimo Rumunijoje.

Senatorius Wheeler Smerkia Norinčius Amer. Karan Įveltį

Washingtonas, grd. 29.—170 asmenų, pasirašiusių, kad Amerika turi stoti Anglijai talkon, yra žingsnis link karo, sako senatorius Burton K. Wheeler. Įdomu, sako jis, kad Roosevelto administracija užgryus tą poziciją, o tai rodo, kad ji ruošiasi karan stoti.

Paanalizavus pasirašiusius pasirodo, kad daugelis jų turi kare savo finansinius interesus, kiti irgi tiesioginiai ar netiesioginiai surišti su karu.

Prasidėjo Studentų Sąjungos Suvaziavimas, Yra 300 Deleगतų

New Yorkas, grd. 29. — American Student Union pradėjo suvaziavimą. Herbert Witt, nacionalis sekretorius, atidarydamas suvaziavimą, pareiškė, jog Amerikai reikytų dėtis su Sovietų Sąjunga ir bendrai taiką praversti.

Suvaziavime jau yra 300 delegatų.

Keturiolika Japonų Žuvo Nukritus Orlaivui Juron

Tokio, grd. 29. — Didelis komercinis orlaivis, pirmam savo bandyme, nukrito į Chiba jūros įlanką su 14 žmonij. Visi žmonės žuvo. Tarpe jų buvo du komunikacijų žymūs viršininkai.

"VILNIS"

(The Surge)

LITHUANIAN LABOR DAILY

Published daily except Sunday, and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada, and South America one year \$5.50; six months \$2.75. Chicago \$7.50; six months \$3.75; foreign countries \$8.00; six months \$4.00. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in the city of Chicago, 1 year \$2.00; 1/2 yr. \$1.00; outside of Chicago, 1 yr. \$1.50 half year 75c.

Advertising rates on application
3116 South Halsted Street, Chicago, Ill.
PHONE, VICTORY 1455

Entered as second class matter September 28, 1926, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Plienas Plaukia Japonijon

Iš Seattle, Wash., gauta labai opių žinių. Darbo žmonių laikraštis "New Dealer" praneša, kad japonų garlaivis "Aratama Maru" prilioduota 2,200 tonų plieno. Bet, iš Tacoma uosto tuoj išplauks kitas japonų garlaivis "Heian Maru," kuris išgabens Japonijon 1,870 tonų geležies. Plieną pristatė Colorado Fuel & Iron korporacija, kurią kontroliuoja Rockefellerio interesai.

Tai matote kas darosi! Čia sakoma, kad Japonijai uždėta embargo apynasris, o tikrenybėje biznis eina kaip ligi šiol eįs.

"New Dealer" pasipiktinęs rašo: Wallstryčio šulai šukauja, kad darbininkai nesirupina užtenkamai dirbti "šalies apgynimui"! Wallstryčio šulai reikalauja dirbt ilgesnes valandas! O tuo pačiu laikų plienas plaukia Japonijon ir karinis biznis su ja eina kaip ir eįs. Plieno trustas padeda Japonijai ir kėmša į savo bedugnį kišenių vis daugiau ir daugiau dolerių.

Poni Chiang Kai-šek nesena rašė Amerikos žurnale "Liberty," kad jeigu Japonijai pasisektų užnerti kilpą ant Kinijos sprando, tai didelė atsakomybė už tai kris ir ant Amerikos profitierių.

Prie to reikia pridurti: ir ant Washingtono valdžios. Bet japonams ta kilpa nepasiseks užnerti. Kiniją remia Sovietų Sąjunga. Poni Chiang Kai-šek už tai atiduoda jai didžiausią kreditą.

"Yanks Are Not Coming"

Juo labiau išvilnija karinė propaganda, tuo labiau stiprėja ir sąjūdis prieš karą. Tuo pačiu sykiu karo šalininkai priversti gudriai manevruoti. Jiems reikia gudriau kamoflažuotis, kad paslėpus savo tikruosius tikslus.

Ne kuriais kitais sumetimais William Allen White užgrojo: "Yanks are not coming." Jis pasiskolino tą gražų obalsį iš Pacifiko pakraščio jurininkų. Tai jie pirmutiniai pareiškė, kad yankės (tai yra Amerika) nevyks Europon kariauti. Dabar tą patį kartoją ir White, kurio vadovaujamas komitetas nieko daugiau neveikė, kaip tik kurstė Ameriką karan. Ar jis sako tą nuosirdžiai? Žinoma, kad ne! Jis tik užsimovė kitą kaukę.

Chicago's "Tribune" sako, kad White busias prašalintas iš to komiteto, kuriam ligi šiol jis vadovavo. Vargiai taip bus. Pagaliaus, šioks ar toks pasikeitimas vadovybėje nieko nereiškia. Karo siaubunai, karo kurstytojai dirbo ir dirbs rankoves pasiraityje.

Tuli iš tų pacifistų, kurie priklauso prie vadinamo "America First" komiteto, jau keičia savo taktiką. Nors jie sakėsi esą priešingai karui, bet dabar jau pradeda kitaip kalbėti. Prie tokių priklauso pulkininkas Lindbergh, Henry Ford ir tuli kiti. Fordas, kuris pirmiau sakėsi nieko negaminsias Anglijai, dabar jau indorsavo prezidento Roosevelto politiką, politiką neryboto pagelbos Anglijai!

Šiomis dienomis 170 paskilbusių intervencionistų kreipėsi į prezidentą Rooseveltą, reikalaudami galutinai susiliesti su Britanija. Senatorius Wheeler teisingai pažymi, kad tie ponai faktinai reikalauja paskelbti karą Vokietijai!

Taigi, Karinė propagandą varoma pilnais garais. Anti-karinis sąjūdis taip pat auga į gylį ir į plotį. Tas sąjūdis labiausiai paremtas darbo unijomis. Tą sąjūdį tinkamiausia atstovauja American Peace Mobilization. Tik tas sąjūdis sąžiningai kelia obalsį: Yanks are not coming!

Atskiri politikieriai gali visaip manevruoti ir taikintis prie visokių aplinkybių. Tik darbo minios yra pasiryžusios kovoti prieš karo pavojų.

Griešnas Popiežius

Iš "Laisvės" mes persispausdinam šį straipsnelį:

Romoj, Vatikane, gyvena popiežius arba kaip kiti vadina, "šventas tėvas." Jis skelbiasi galingiausias žmogus katalikų tarpe, nes buk yra tikras Dievo pasiuntinys. Jo žodis, tai įstatymas katalikų bažnyčiai, jo "šventenybė" didelė, nes jis gali vienus paskelbti "šventais," kitus prakeikti.

Bet kada laukiama ant Romos pasirodant anglų karo lėktuvų, tai ir popiežius neatsiduoda Dievo valiai, o čia pat apsirupina žemiškais priemonėmis. United Press žinių agentūra pranešė, kad popiežiaus įsakymu išbudavo jam nuo orlaivių slėptuvę, kuri yra giliai po žeme ir jos išbudavojimui su-naudojo nemažai plieno. Slėptuvė turi tris kambarius ir po 12 pėdų kiekvienas kryžiai. Vienas iš kambarių paverstas į virtuvę, kitas į miegamąjį ir trečias į studiją. Kaip matome, tai "šventas tėvas" ne juokais rengiasi ten gyventi. Matyt, kad jis netiki tam katalikiškam mokymui, "kad be Dievo valios žmogui nei plaukas nenukrinta."

Studentų Konvencija

Nacionalė konvencija Amerikos Studentų Unijos šiomis dienomis prasidėjo New Yorke. Ši progresyvi organizacija kalba vardu plačių sluoksnių Amerikos studentijos. Iš konvencijos dienotvarkio galima suprasti kas šiuo laikų labiausiai rupi Amerikos studentijai.

Jai rupi užtikrint akademinę laisvę šios šalies mokyklose. Jai rupi, kad ši šalis būtų išsaugota nuo karo pavojaus. Jai rupi, kad Amerikoj nebūtų tautinio ir rasinio šovinizmo.

Tarpe kalbėtojų, kurie tars savo žodį konvencijoj, bus žymus negras profesorius Dr. Doxey Wilkerson, kongresmanas Vito Marcantonio, kinietis studentas Lui Chiang-Mo ir daugelis kitų.

Dr. Wilkerson pirmiau buvo vice-prezidentas Amerikos Mokytojų Federacijos. Jis visuomet daug darbavosi, kad Amerikos mokslinė sistema būtų apsaugota nuo reakcinės propagandos. Ši propaganda dabar daug kur įsivyravo, prisidengusi "šalies apgyrimo" reikalu.

Amerikos studentija dabar daug daugiau galvoja, negu kada nors praityje. Tai neteisybė, kad Amerikos studentijai rupi tik sportas ir karjeros padarymas. Ji žino, kad gyvenimas darosi paimnis, labiau komplikotas ir kad karo pavojus čia-pat. Tas užduoda studentijai daug galvosukio, daug naujų rūpesčių.

Lietuviai studentai taip pat turėtų prisidėti prie platesnio sąjūdžio ir daug daugiau rūpintis savo ir visuomeniškais reikalais.

Tikrai Ironiška

Vienam Chicago's laikraščiui praneša iš Newark, N. J.: Newarkė yra dirbtuvė, kurioj gamina maistą šunims. Toj dirbtuvėj dirba 89 darbininkai. Dirbtuvė priklauso ne amerikoms, bet anglams.

Ten kilo streikas. Streikininkai reikalauja daugiau algos ir unijos pripažinimo. Savininkai nusileidžia.

Streiko vadovybė mušė telegramą Anglijos karalui, kad jis asmeniškai įsikištų streiko eigon ir padėtų užbaigti streiką "in the American way."

Toj žinioj yra humoro, o toj telegramoj yra ironijos. O gal toj telegramoj yra "majestoto užgavimas"? Gal tai yra monarchijos įžėdimas, jeigu iš monarcho prašoma intervencijos tokiame atsitikime.

A P Ž V A L G A

PUSĖ KATALIKO

Kunigai buvo nukalę terminą "šiaudinis katalikas." Taip jie vadino tolerantiškus, neakiplėšiškus katalikus. Dabar "Garse" tulas šačikauskas nukalė naują terminą "pusė kataliko."

Šačikauskas rašo:

"Jei katalikas kasdien kalba poteriūs, penktadieniais nevalgo mėsos, švenfdieniais klauso mišių, atlieka velykinę, susirgęs šaukiasi kunigo, laidojasi su bažnytinėmis apeigomis, tai apie tokį sakoma, kad jis pavyzdingas katalikas."

Bet šačikauskas mano, kad toks asmuo yra tik "pusė kataliko." Jis mano, kad "tas rupestis yra tik siauras, asmeniškias." Šačikauskas nori totalitarinio kataliko, kurio obalsu būtų—

"Vienas Kristus karalius, vienas įstatymas, vienas žodis, viena akcija."

"Vienas Kristus karalius" skamba taip pat totalitariškai, fašistiniai. Demokratiškos, pasirinkimo, liuosos valios nebėra.

Šokti į tokį bučių didžiūma katalikų nenorės. Pasi-duoti monarchizmui, kad ir dangiškajam, didžiūma katalikų nenorės. Išsižadėti bendradarbiavimo su ne-katalikiška visuomene didžiūma katalikų nepanorės.

"ŠILUVOS IDEJA"

Tik dabar iš straipsnio, tilpusio klerikališkam "Studentų Žodyje" (Nr. 10) mes patyrėme apie taip vadinamą "šiluvos ideją", užraugtą dar Smetonos laikais. Jei nuo jos nubraukti visokius scholastiškus ir mistiškus pamarginimus, tai liekasi davatystė plus "lietuviška siela." Reikia tiesiai stebėties, kaip galybė visokių frazių ir žodelių klerikalai stengiasi paslėpti savo religinį obskurantizmą.

Pasakyti tiesiai, kad jie agituoja už primityvišką rūpijimą aplink Šiluvos bažnyčią ir už masinį žmonių mulkinimą, tai būtų bent aivira. Bet ne—jie plepa apie "lietuvišką individualybę", apie "vidaus pasaulio išreiškimą" ir kitus galus. Susidaro tokios paibeliškos miglos, toks mistiškas debesynas, kad patys klerikalų mokslinčiai pasidaro savo frazių belaisviai.

Viešpataujancios klasės agentai visuomet mokėjo pripūsti tiek visokių dūmų, kad paprastas žmogus, sekdamas juos, patekdavo kaip į užburtą ratą.

Smetonos kompanijai rūpėjo pavergti Lietuvą politiniai ir ekonominiai užsmaugti joj visokį progresyvių sąjūdį. O Maceinoms ir kitiems klerikalų "ideologams" buvo pavesta pajungti tautą dvasiniai, vaišinant ją visokių rūšių opiumais, tarp kitko ir tokiom idejom, kaip "šiluvos ideja". Nauji gavinantai vejai Lietuvos gyvenime išsklaidė, ištaškė tuos viduramžiš-

Laiškai iš Lietuvos

Petricija Lengvinienė, rašė laišką tuoj po to kai Georgetown, Ill., gavo atvir-laiškį nuo J. Rupliauskienės, iš Kretingos. Rupliauskienė rašo:

"Nežinau ar gausite šį laiškį, jei gausite, žinau, rašysite ir palinkėsite mums geriau gyventi. Tu žinai koks buvo mūsų gyvenimas pirmiaus. Dabar ne kaip gyventi, nes daug kur karas siaučia. Ir mes tai jaučiame, nors pas mus ramu.

Mes visi pakelta dvasia dirbame vien tik sau. Vaidai sieks mokslą, nes dabar galės išeiti mokslus, jei tik bus gabūs. Jau įsirašė į pionierių organizaciją. Jų gyvenimas bus įdomesnis, kaip mūsų buvome—nieko geresnio nematėme.

Parašyk, kaip gyvenai, kaip klojasi?"

U. Andriulienė gavo laišką nuo sesers vaiko-kareivio Albino Povilaičio iš Vilniaus. Povilaitis Pirmo Pėst. D. L. K. G. pulko karys. Jis

Lietuvos kario gyvenimą prie Smetonos režimo Povilaitis štai kaip apibudina:

"Maniau, kad kariuomenėj nebus prasčiau kaip namie, bet kada patekau, tai patyriau visai ką kitą. Kariuomenėj buvo kaip kalėjime. Niekur neišleidi. Laiko žmogų šunies vietoj. Pas juos ir eiti nemoki, ir kalbėti nemoki, taip ir verčia į durną. O kitą sykį tas paprastas kareiviukas daug gudresnis kaip jie. Per tris mėnesius ypač buvo sunku. Ir su maistu buvo sunku, ba nebuvau pratęs prie tokio maisto, o ir mažai jo buvo. Paskui maisto dasipirkau ir taip mitau.

"Dabar bus geriau, kai rusai paėmė Lietuvą globoti. Žada būklę pagerinti. Mūsų karininkai irgi pasidarė kitokie—tuojau geresni.

"Dabar patekau į moka-mą, tai gausiu laipsnį."

JONAVA - TEL-AVIV - BARCELONA

Rašo B. V.

Mūsų epochos gyvenimo kovos randa savo atspindį ir mažuose Lietuvos provincijos miesteliuose. Ten gyvenamas svajojai apie geresnį, įdomesnį gyvenimą, kuris padarytų galą monotoniškumui. Todėl, aišku, jaunimo dalis iesko išeities emigravime, tikėdamasi igyventinti savo siekius. Taip buvo ir su manimi. Pasiryžęs emigruoti ieskojau galimybės tai realizuoti. Man tai pavyko 19-se mano gyvenimo metuose.

Su tam tikru bailumu aš rengiausi į kelionę aplieisti mažąjį Lietuvos miestelį. Mano vietintėlis bagažas gilus tikėjimas geresnės žmonijai ateities. Pasiryžęs kovoti, su pasitikėjimu galvodamas apie ateitį, vieną saulėtą birželio dieną nebe tam tikro liudėsio jausmo apleidau savo gimtinę. Atsiveikinau su man gerai žinomu aplink žaliuojanciais laukais. Man galvoj vyravo mintys apie nežinomą ateitį. Bėga miškai, pievos; traukinys veža mane prie tėvynės rubežiaus. Traukinys toliau bėga tarp gražiai kultivuotų Vokietijos laukų. Tai pirmieji fašizmo metai; vokiečių antifašistai žudomi ir uždaromi koncentracijos stovyklose. Su nepasitikėjimu vaikšcioju Berlyno gatvėmis, kur laisvai siaučia fašizmo bestija. Jau tuomet būdamas įtikintas, kad fašizmą reikia panaikinti jėga, aš visgi neįsivaizdavau, kad kelis metus vėliau aš kovosiu su ginklu rankoj prieš tą bestiją.

Toliau aš turiu progos pamatyti ir fašistinę Italiją: Italijos laivas mane veža prie Palestinos kranto. Krašto biednystė ir atsilikimas mane labai paveikia. Aš greit apsirpantu su krašto sąlygomis—karštai žengiu kovon už geresnį darbininkų masių gyvenimą, kurios begėdiškai eksploduojamos Anglijos imperializmo; vedama kova už išsiliuosavimą iš po Anglijos jungo. Tuomet laikraščiai atneša žinią, kad Ispanijoj įvyko fašistų sukilimas. Nežūrint to, kad Palestinos krašte vedama ginkluota kova, susidomėjimas Ispanijos įvykiais labai didelis. Su nepaprastu įtempimu skaitomos naujienos iš Ispanijos. Aš nutariau kuo greičiau išvažuoti

Walter P. Reuter, automobilių unijos organizatorius General Motors divizijoj. Jis šiom dienom valdžiai pasiulė planą kaip paskubinti lėktuvų gamybą. Sakko, planą dabar studijuoja pats prez. Rooseveltas.

Brangi Žaliava Iš Atmatų

Charkov, grd. 15. Dabar 70% šlakų iš liedinamųjų krosnių išmetama į atmatas. Statybinių medžiagos mokslinių tyrinėjimų inžinierius Ivanovskis sukonstruktavo krosnį, kurioje bus galima paversti šlaką žaliava, iš kurios bus gaminamos plytelės apmušimams, čerpės stogams ir kt. Laboratoriniai bandymai davė visai patenkina-mų rezultatų. ELTA.

ŠVENČIONĖLIŲ LAUKUOSE

Švenčionėlių apskritys — pati neturtingiausia visų keturių po Lenkijos ponų jungu buvusių apskričių. Žemė čia daugiausia III-čios, IV-tos rūšies, pirmos rūšies žemės visiškai nėra. Ii-ros rūšies žemės, paimtos į pertvarkymo fondą, tėra 55 ha visoje apskrityje. Todėl ir dvarų čia labai reta, nes anot apskrities žemės tvarkytojo Bagdono: —Kur žemė bloga, ten ponai savo kojos nekelia.

Kaltinėnų ir Joniškių valsčiuose nėra nė vieno dvaro.

Į pertvarkomos žemės fondą iš viso buvo paimta 12,811 ha, o kai reikėjo dalyti, tai beliko 6,532 ha naudoti tinkamos žemės ir daugiausiai ji IV-tos rūšies, kas liko tai smiltynai, pelkės ir valstybės ar savivaldybių reikalams paimtos žemės (valstybiniai ūkiai: Vidiškių Dorochovienės dvaras 260 ha ir Ornionių Tiškevičiaus dvaras 900 ha; apskrities savivaldybė gavo po kelis ha žemės ir trobėsius Augustiškės ir Punžonių dvarukuose).

Charakteringas pavyzdys: dvarininko Gabrieliaus Henerio dvare—Smiltynėje — yra 402 ha žemės. Šio dvaro žemė paimta pertvarkomos žemės fondu, paliekant savininkui 30 ha. Tačiau jis paėmė tik 18 ha. Nuo 12 ha atsakė, nes toji žemė jam yra nenaudinga: vien smiltynai ir pušynėliai. Smiltynės dvare nebuvo iš ko sudaryti nei vieno sklypo bežemiams ir mažažemiams. Tokių dvarų nereta švenčionėlių apskrityje.

Kai maža dvarų, ir tuose dvaruose nedaug dirbamos žemės, tai maža ir kumečių. Švenčionėlių apskrityje yra tik 66 kumečiai, išstarnavę dvaruose nemažiau 3-jų metų. Užtat jie visi gauna žemės ir 5-49 su gausiom šeimom mažžemiams tikrai padidinami ūkiai.

Skurdžioji švenčionėlių žemė šių vasarą blogai užderėjo rugiai ir vasarojus — sausros juos iškepimo. Pageltusį vasarąjų lietus nuo laukų, o kai rudenį lietus palijo, vėl ėmė dygti sudžiūvusioje dirvoje per vasarą gulėję miežiai, avizos ir l.t.

Eidamas Pilypų kaimo laukais (švenčionėlių valsč.), užtikau valstietį, piauantį sodrias miežių garbanas.

—Nespejo pribresti? — klausiu jo. Atsako: —Antrą kartą šienauju. Dvigubas vasarą šiemet užaugo. Antrieji miežiai tik pašarui beliks.

Užtat bulvių švenčionėlių apskrityje tarytum pritrūba į išartas vagas. Derliaus duota ir drįbtelėta.

Visam apskrityje žmonės gerai išėjo rugius. Visur pakelėse jie matyti gerai sudygę. Ruginos baigiamos arti. Bendrai visa naudojama žemė čia labai gerai tvarkoma.

Bet yra daug plotų tiesiog dirvonuojančios žemės. Šituos dirvonus dabar plėšia žem. ūkio Rūmų prisiūstas traktorius. Tas traktorius šį rudenį suars apie 300 ha dirvonų. Suartinos žemės švenčionėlių apskrityje yra apie 10,000 ha.

Labai gerų pasekmių duoda nusausintos pelkės. Iš ten labai gražaus šieno ūkininkai prisiūpia, —nušienavo pirmąją žolę, ir dar gražaus atolo priaugo. Ypač gražiai želia nusausinti durpynėliai. Tik neturtingiems, net ir vidutiniams švenčionėlių ūkininkams sunku melioraciją savo žemėje įvykdyti.

Darbštūs švenčionėliečiai labai myli savo žemę, išmėtytą siauručiais rėžiais tarp vėjo nėsiojamų smiltynų ir išdvesusių, kreivių pušelių miškelukų. Jie tą savo žemelę glostyte glosto, kad tik ji būtų vaisingesnė.

Čia žmonės klauso agronominių patarimų, jie labai noriai perima žemės ūkio kultūrą — ne taip, kaip šiaurės Lietuvoje arba Suvalkijoje, —ten ūkininkai tikri užsispyrėliai, —sako švenčionėlių apskrities agronomas Jonas Lekas.

Kaip visur, taip ir čia, praeitą žiemą iššaldė sodus. Bet iššalususių vieton ūkininkai stengias pasodinti jaunų medelių. Per agronomo įstaigą jau yra užsakyta 700 šl. vaismedžių ir 2,000 šl. vaiskrūmių.

Padorūs, darbštūs žmonės į naujus laukus žvelgia giedriomis akimis. Tačiau be užsidegimo ir džiaugsmo. Nuolatinis skurdas juos padarė šaltus ir apgalvojančius.

—Dabar kiek lengviau, —sako vyras iš kito bulvių rėžio. —Anksčiau į gimnaziją leidau tik

sūnų, dabar išleidau ir dukterį, kai už mokslą nereikia mokėti.

Žemės gavę bežemiai ir mažažemiai dejuoja, kad žemė labai prasta. Radau prie vieškelio akmenis įkasinėjančių augalotą vyrą. Užkalbinau.

—Tokia žemė prasta. Ne daug naudos iš jos.

—Dirbsime, prižiūrėsime, gal bus geriau, —kalba šis vyras, Adomas Veršakys iš Pilypų kaimo. —Aš šeimoje esu septintasis. Žemės turiu 4 ha. Sakė pridėjo, bet aš labai ir nesirūpinu: kas man iš tos žemės. Aš ir prie vieškelio užsidirbu, du sūnūs irgi uždarbiauja. Ot, kad užmokestį už darbą pakėlė, tai gerai.

Kitai galvoja jo kaimynas, turintis tris, uždarbiauti dar neinančius vaikus. Tas vidutinio ūgio ir amžiaus vyras pliekė botagu savo širmąją kumelaitę, kuri plakėsi pavalkuose, stengdamasi iš purvyno ištraukti bulvių vežimą. Pastūmėjau ratus ir, kai įsirežūs kumelaitė jau lengviau ėmė traukti vežimą, užkalbinau ūkininką:

—Gerą arkluką turite. Ar daug žemės su juo aparirate?

—Penkis hektaras, —nuo kojų iki galvos mane prežvelgęs atsako ūkininkas.

—Ir nei kiek nepridėjo?

—Kaip gi, 3 ar 4 gausiu. Bus lengviau gyventi. Nors bulvių ir duonos visiems pakaks —penki žmonės namuose esam, ir paršuką bus lengviau nusipenėti...

Politinio švietimo čia labai reikia. O žmonių nėra. Didelį vaidmenį dabar vaidina kaimuose kompartijos nariai arba politiškai susipratę viršaičiai ir seniūnai. Jie, tarytum, politiniai vadovai kaimuose. Bet švenčionėlių apskrityje nepaakeistas nei vienas viršaitis ir seniūnas: visi jie dar smetonininkų parinkti.

Tarp politinių ir visuomeninių atžvilgių atsilikusios darbo žmonių masės nardo buv. Lenkijos buržuazinio ir buv. Lietuvos smetoninio režimų numylėtiniai.

Čia yra labai daug "pasadininkų", t.y. "nusipelnusių" buržuazinei Lenkijos valdžiai žmonių, kurie čia buvo apgyvendinti ūkiuose su geresne žeme arba pasodinti į pelningas tarnybas. Tų žmonių pareiga buvo ir šnipinėti vietos lietuvių, žydų, rusų ir padorių lenkų tarpe; taip pat jiems buvo uždėtas ir nutautinimo uždavinys. Vietiniai žmonės juos gerai pažįsta. Bet jie dabar stauga labai geri pasidarė ir vietomis taip gražiai užkalba dantį darbo žmonės, kad ne vienas pamiršta, kas jie seniau buvo.

Taip pat švenčionėlių apskrityje yra daug atbėgusių: kai ant Lenkijos griuvėsių R. Armijos išlaisvintos srityse darbo žmonės kūrė laisvą gyvenimą, įvairūs liaudies prieštai iš ten bėgo į smetoninę Lietuvą. Jų dabar švenčionių apylinkėse daug yra. Tarybų Lietuvai iš jų gero netenka laukti.

Švenčionėliuose ypatingai iškyla organizacinio darbo svarbumas.

J. Klėčius.

TRUPA FEODALIZMO LIKUČIAI

Siomis dienomis bežemiams, mažažemiams ir kumečiams išdalintas RODŲ dvaras, Panevėžio apskr. Ta proga į dvarą susirinko apielinkės valstiečiai, apie 500 žmonių, mitingo.

Ilgus metus valstiečiai išgyventuosius kartumus savyje slėpė, bijoję viešai savo vargais skųstis, dabar su ašaromis akyse pasakoja, apie skaudžiausias praicitės dienas, apie patirtas neteisėbes ir skriaudas.

Rodų dvaro mitingą ypač ryškiai prisimintinas baltųjų teroras 1919-20 metais, kai Krekenavos valsčiuje buvo sušaudyta geriausi darbininkai ir valstiečiai. Baltieji iš švainickio Rodų dvaro sušaudė kumetį Rugelį su dviem dukterim.

Po mitingo valstiečiai su raundonomis vėliavomis nuėjo prie kankinių kapų. Ten pasakytos jaudinančios kalbos. Kankinių kapus jaunimas papuošė gyvomis gėlėmis.

Visoje Panevėžio apskrityje šiuo metu smarkiu tempu kasamos bulvės, sudorojamos daržovės. Pereitos savaitės lietūs ir darbininkų stoka tą darbą trukdė. Dabar, suorganizavus Panevėžio bedarbius ir pasiuntus juos į didesnius dvarus, darbo tempas pagyvėjo. Kitos savaitės pradžioje visai mažai bebūs likę nenukastų bulvių.

Panevėžio apskrityje apstu dvarų. Su kai kuriais iš jų teko arčiau susipažinti.

Naujamesčio valsčiuje yra KLIBERISKIŲ dvaras, —beveik pats didžiausias Panevėžio apskrityje. Buvo senos dvarininkų Karpių šeimos nuosavybė. Nereikia ir priminti, kad to dvaro puošnius pastatus pastatė ir gražius parkus pasodino baudišiauninkai.

Dabar to dvaro savininkai dedasi savo daiktus ir pasiryžę išvykti į užsienį. Tiek to būtų dėl tos kelionės, jei dvarininkai nebūtų darbininkams ir valstiečiams įsiskolinę. Dvaro komisaras darbininkas Velža susirūpi-

neš, kaip reikia iš dvarininko atgauti 600 litų skolos. Kitam darbininkui dvarininkas skolingas 2,000 litų.

Kliberiškių dvaras paliktas tarybiniam ūkiui. Prie to dvaro prieina žemės kitų dvarų, kurių savininkai buvo senų "garbinčių" bajorų palikuonys.

Būdingas B. Butrimo JUODKONIŲ dvaras. Dvaro kumetynai, apšleistos ir sulūžusios bakūžės, stovi tolakai nuo ponų rūmų, beveik laukagalėje. Apšleisti kumetynus —jokio medelio, jokio krūmo, net jokios tvorelės. Bakūžių duobėtos, lyg išknaisiotos aslos ir nuo dūmų pajaudusios sienos.

Dvaras apsuptas šimtmečio parko, erdvūs, kambarių grindys išvaškuotos, sienos nukabinėtos senolių paveiksmais, —išdidžiai ir rūščiai žiūri dvarininko pirmataki bajorai į "prastos" kilmės žmogų, įžengusį ponų kambariuosna... Tarp paveiklų geriausioje vietoje kabo Juozapo Pilsudskio, sukūrusio ponų Lenkiją ir Lietuvos dvarininkams rojų žemėje žadėjusio, paveikslas.

Greta Juodkonių—PALIESĖS dvaras, buvusio Juodkoniškio brolio, Jurgio Butrimo nuosavybė. Ir šis bajoras gyvena puikiuose rūmuose. Motinai gventi pastatytas net atskiras namelis. O dvaro kumečiai gyvena dūminėse pirkiose, kumečiai vaikščioja su paraudusiomis, dūmų išstomis akimis.

Butrimai, Karpiai, Zavišai, Baženskiai dar tebegyvena savo "gūžtose", savo feodalinėse tvirtovėse. Bet tos tvirtovės jau visai baigia griūti. Žmonės mato, ir patys ponai jaučia, kad jiems nebeteks dykaduoniaujant sočiai ir patogiai gyventi, kad ponai turės patys savo rankomis duonėlę užsidirbti.

Matininkai baigia griauti feodalizmo likučius, žemę perduoda jos tikriesiems šeimininkams.

B. Lopato.
("Tiesa")

Azerbeidžano Vynas, Konservai, Arbata

BAKU—Iš kolchozų ir sovchozų sodų ir plantacijų į vyno ir konservų dirbtuves Azerbeidžane dabar slenką ištisa versmė sunkvežimių ir kitokių vežimų su naujo derliaus vaisiais. Visu tempu dirba Azsovoch-tresto dirbtuvės, esančios turtingiausiose vynuogynų srityse Chanlare, Kirovabade, Šamchore, Semache, Akstafe ir kitur. Šitos dirbtuvės pagamina 2,765,000 dekalitų įvairių vynu. Netrukus pasirodys Azerbeidžano šampanas. Ilgiems metams išlaikyti rengiamą 130,000 dekalitų stiprių saldžių vynu.

Dabar konservų gaminto sezonas pačiame įkarštyje. Az-konservtresto metiniame plane numatyta pagaminti 15,150,000 dėžučių. Tai yra du kartus didesnis skaičius, negu 1939 m. Gaminami labai įvairūs konservai: baklažanai, ikra, farširuoti pipirai, pasterizuoti agurkai, daržovių marinados, pomidorų sultys, uogienės, džemas, vaisių košės, kompotai ir t.t. Be to, Az-konservtresto dirbtuvės išluktens 2,375 tonus smulkių riešutų cukrainių reikalams. Bus pagaminta 300 tonų chalvos ir 200 tonų džiovintų vaisių.

Rugpiučio mėnesį Chačmase buvo paleistos į darbą naujos dirbtuvės. Pradėjo veikti pomidorų sulčių gamybos cechas, kuris pagamina du milijonus dėžučių konservų per metus. Šitai didžiausias Užkaukazio įmonei įrengti buvo paskirta 13 milijonų rublių.

Arbatos derlius kolchozuose ir sovchozuose geras. Jau baigiamas atlikti dvigubą, palyginus su praėjusiais metais, žalių arbatos lapelių rinkimo planą, o krūmelių padėtis arbatos plantaci-

jose leidžia rinkti lapelius toliau visą spalį mėnesį. Vienas tos respublikos fabrikas nuo sezono pradžios jau išleido 45,000 džiovintos arbatos.—ELTA.

Vilniuje Yra 71 Pradžios Mokykla

VILNIUS.—Šiuo metu Vilniuje yra 71 pradžios mokykla. Kai kurios pradžios mokyklos dirba dviem pamainomis. Vienoje pradžios mokykloje mokosi dabar 850 mokinių. Mažiausioje mokykloje mokosi 160 mokinių. Vilniaus miesto savivaldybės švietimo skyrius stengiasi praplėsti turimas mokyklų patalpas ar gauti naujas, kad nereiktų dirbti dviem pamainomis.—ELTA.

Javų Valymas Kolchozuose

Iki spalio 10 d. viso krašto kolektyviniuose tarybinuose ūkiuose buvo nupiauta 85,526,000 hektarų javų. Per antrąsias spalio mėnesio penkias dienas javų nuvalymo planą išpildė 17 respublikų, kraštų ir sričių—Kazokų TSR, Karelų—suomiu TSR, Altajaus, Krasnojarsko, Chabarovsko kraštai. Jakutų ATSR, Irkutsko, Molotovo, Archangelsko sritys ir kt. Nuvalymas nebaigtas 8 respublikose ir srityse: kalnuotose Uzbekistano, Tadžikistano, Kirgizijos, Čečno-Ingušetijos rajonuose, Leningrado, Orlovo, Čitos srityse ir Kalmykų ATSR. Čia dar liko nenupiauta apie 100,000 hektarų javų.

Daugelyje rajonų jau ir kiliimas baigiamas. Spalio 10 diena atlikti dvigubą, palyginus su praėjusiais metais, žalių arbatos lapelių rinkimo planą, o krūmekių padėtis arbatos plantaci-

UZPRENUMERUOKITE "Vilni" į Lietuvą

Kuomet viešpatavo Smetonos valdžia, tai tuomet nebuvo galima siųsti "Vilni", nes cenzūra neleido. Dabartinė Lietuvos valdžia išvijo Smetoną ir panaikino cenzūrą. Dabar "Vilnis" eina į Lietuvą. Užrašykite savo draugams, giminėms. Jie, gavę nuo jūs "Vilni", bus labai dėkingi ir labai įvertins jūsų dovaną.

"Vilnies" kaina į Lietuvą—\$8.00 Metams; \$4 Pusei Metų

VARDAS

PASTAS

GATVĖ IR KAIMAS

APSKRITIS

Parašykite aiškiai vardą ir antrašą viršų pažymėtoį blankutėį ir prisiųskite kartu su mokestim į

"VILNIES" ADMINISTRACIJA

3116 S. Halsted Street, Chicago, Ill.

MISS LIBERTY
by
WESTFIELD

\$10.75

DIDELIS PASIRINKIMAS GRAŽDAIKČIŲ

Taipgi Bulova, Elgin, Grant, Hamilton ir kitų išdirbysčių laikrodėlių.

P. NOVER
JEWELLER

4148 Archer Ave.
Atdara Vakaraus iki Kalėdų
Brighton Parko Seniausias ir Labiausiai Patikimas Graždaikčių Pardavėjas

KNYGA NAUJOJI LIETUVA

Draugas A. Bimba paruošė labai svarbią knygą apie Naująją Lietuvą—

"Naujoji Lietuva Faktų ir Dokumentų Šeiesoje"

Tai bus knyga, kurioj rasite visus faktus, kaip Lietuvoj buvo nuverstas Smetonos fašizmas, kaip steigėsi naujoji tvarka, kas sudarė naująją valdžią, kaip ir kas buvo išrinkti į Seimą.

Šioj knygoj rasite nutarimus žemės, bankų, fabriky, miškų ir kitų šalies turtų klausimais. Knygoj telpa ir Naujoji Tarybinės Lietuvos Konstitucija.

Knyga bus labai svarbi ir kiekvienam ir kiekvienai reikalinga. Ji bus arti 200 puslapių. Greitai bus gatava. Literatūros Draugijos kuopoms ir agentams jos kaina bus tik 25 centai. Pavienio egzempliorio kaina 35 ct. Siųskite pinigus ir užsakymus į Literatūros Draugijos Centrą:

A. L. D. L. D.
46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Krymo 20 Metų Sukaktis

SIMFEROPOLIS.—Lapkričio 20 d. įvykstančio Krymo iš baltgvardiečių ir interventų išdavimo 20 metų sukaktuvių garbei dirbtuvėse, kolchozuose ir sovchozuose prasidėjo varžybos. Simferopolyje bus pastatytas V. I. Lenino paminklas. Aluškėje, prie jūros kranto, ant brolių kapo bus pastatytas obeliskas-paminklas Tauridos respublikos pirmosios tarybų vyriausybės nariams, kuriuos čia 1918 metų pavasarį baltgvardiečiai ir buržuaziniai nacionalistai žvėriškai nužudė.—ELTA.

PAULINA
RUSSIAN TURKISH BATHS
ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ

ANTANAS F. CZESNA per 20 metų rupinasi žmonių sveikata. Dabar naujai pertaisė savo pirtį su akmenų krosnim, padarant tikrai lietuviška.

Duodame Elektros Trymentus, Ultra Violet Sunshine and Infra Red Light Radiations.

1657 W. 45th St., Kampas S. Paulina St.
A. F. CZESNA, Savininkas

Autorizuota Agentura
PACKARD—CHRYSLER
PLYMOUTH AUTOMOBILIŲ

BALZEKAS MOTOR SALES
PACKARD Chrysler-Plymouth

3451 Archer Ave. 4030 Archer Ave.
Tel. Virginia 1515

gė kiliimą Moldavijos TSR ir Zakutsko, Kalinino Vologdos, Čitos, Kirovo sričių kolchozai. Gerkai vėlinasi su kiliimu Uralo, Ir-

—TASSAS-ELTA.

Padėti Pinigai Kas Mėnesį prieš 11 d., Neš Nuosimtį nuo 1-mos Dienos

Turtas virš \$5,500,000.00
Atsargos fondas virš \$400,000.00

Dabar mokame 3 1/2% už padėtus pinigus. Duodam paskolas ant namų 1 iki 20 metų.

Standard Federal Savings
and
Loan Association of Chicago

JUSTIN MACKIEWICH, Pres.
Val. 9 iki 4, Ser. 9 iki 12
Sub. 9 iki 8 vak.

CHARTERED BY U. S. GOVERNMENT
SAVINGS FEDERALLY INSURED
4192 ARCHER AVENUE
Tel. Virginia 1141

Siuočiamė Gėles Telegramu į Viso Pasaulio Dalis

LOVEIKIS —Kvietkininkas

GELES VESTUVEM, BANKIETAM, PAGRABAM
3316 S. Halsted St., Chicago, Ill., Yards 7308

Phone: Virginia 9493 Moterim: Seredomis

PAULINA
RUSSIAN TURKISH BATHS
ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ

ANTANAS F. CZESNA per 20 metų rupinasi žmonių sveikata. Dabar naujai pertaisė savo pirtį su akmenų krosnim, padarant tikrai lietuviška.

Duodame Elektros Trymentus, Ultra Violet Sunshine and Infra Red Light Radiations.

1657 W. 45th St., Kampas S. Paulina St.
A. F. CZESNA, Savininkas

Autorizuota Agentura
PACKARD—CHRYSLER
PLYMOUTH AUTOMOBILIŲ

BALZEKAS MOTOR SALES
PACKARD Chrysler-Plymouth

3451 Archer Ave. 4030 Archer Ave.
Tel. Virginia 1515

gė kiliimą Moldavijos TSR ir Zakutsko, Kalinino Vologdos, Čitos, Kirovo sričių kolchozai. Gerkai vėlinasi su kiliimu Uralo, Ir-

—TASSAS-ELTA.

Detroito Kolumna

REPORTERIO UZRASAI

Gal ne visiems žinoma, tai informuosiu, kad Marė Budginienė daugiausia naujų "Vilniai" skaitytojų gavo Detroito. Šiomis dienomis ji vėl pasiuntė penkis naujus. Kiek pirmiau tiek pat. Dar pirmiau yra pasiuntus.

ju skaitytojų gauti, kaip mūsų Marijona gauna.

CIO laimėjo 260,000 automobilių industrijos darbininkams pakėlimą algų. Bet ir gyvenimo brangimas taip kyla, kad reikės smarkiai kovoti išlaikymą to paties standarto, kokį turime.

Fordas visokias pinkles stato unijos organizavimui, visokius atidėlojimus daro. Tūli unijos viršininkai, neimdami ji gan griežtai, prideda prie atidėlojimo. O daugelio darbininkų kantrybė ima išsisemti.

Reakcininką, aršų darbo unijų priešą reiktų suimtai staigiai ir smarkiai. Jis turi skaitytis su unija.

Detroito Edisono kompanija šiemet sako maldingiau švęs kalėdas. Elektros pagaminus, o tai reiškia ir pardavus apie 16% daugiau negu pernai tuo patim laiku.

Daugiau pinigų, geriau kalėdas švęsti.

Tik "biednas" Fordas nesidžiaugia kalėdomis. Ta unija jį vargina.

Karas Fordui kaip ir palaime, nes gauna didelius užsakymus, bet jis, kaip ir Hearstas, padėjo Hitlerj stiprinti, kad anas kapitalizmą išgelbėtų, o dar anas gelbi Vokietijos kapitalizmą, bet kariauja prieš Anglijos kapitalizmą.

Hearstas rauda, kad šis karas gali bolševizmą visai Europai atnešti. Fordas irgi gerokai susiraukęs.

Detroito darbų indeksas rodo, jog biskį sumažėjo darbai. Viduryje gruodžio darbo įmonėse 414,000 darbininkų. O lapkričio darbo 416,000 darbininkų.

Gal būt tai dėl sezoninių permainų ar ko kito.

Nieko sau miestas—vien dirbtuvėse dirba arti pusė milijono žmonių, o kur raštinės, krautuvės ir visi kiti darbai? Profesionalas.

H. Jagmino Maršrutas

Drg. H. Jagminas

Drg. H. Jagminas, kuris jau grįš iš Californijos pasakęs visą eilę prakalbų lietuvių kolonijose—miestuose ir miesteliuose, pakelyje sustos dar šiose vietose:

Moline, Ill., gruodžio 31 d. pasakys prakalbą Industrial svetainėje, 14th St. ir 5th ave., pradžia 7 val. vakare. Jis čia bus ir sausio 1 d.

Kewanee, Ill., sausio 3 d. Spring Valley, Ill., sausio 5 dieną, Simono Kirulio svetainėje, 112 East Dakotā St. Pradžia 2 val. po pietų. Visi Spring Valley ir apylinkės lietuviai esate kviečiami dalyvauti šiose prakalbose. H. Jagminas pasakys labai daug svarbių dalykų.

Dar kartą visi ir visos bukite šiose prakalbose. Komitetas.

Susilaukėm Darbininkų Ir Valstiečių Milicijos

VILKAVISKIS. — Čia suorganizuotas D. V. milicijos skyrius. Darbas vyksta sklandžiai, ir beveik kiekvieną dieną kadrai papildoma naujomis, proletariškomis jėgomis. Buvusios nuovados yra pertvarkytos ir pavadintos poskyriais, o senieji nuovadų karaliai, didžiųjų uniforminių kurtinių savininkai, banai ir blizgučių draugai, savo laiku kankinę liaudį ir jai išidėję iki gyvo kaulo, turėjo užleisti vietą tiems, kurie neis prieš liaudį, bet stropiai gins jos reikalus. Dirbkimė optimistiškoj nuotaiškai, nes žinome, kad, nors ir sunki darbo pradžia, bet pasiryžimas nugalėti viską. D. V. milicijos įstaiga ne iš vardo, bet darbų yra proletariška ir kiekvienas interesantas, pas mus atsilankęs, turi progos įsitikinti, kad dabartinė milicija yra tikroji jo teisių gynėja ir saugotoja. Ne tik interesantas, bet ir kiekvienas naujas milicijos pareigūnas dabar jaučia, kad ponų gadynė praėjo ir galutinai pasibaigė, o savo krašto tikrojo šeimininku ir valdytoju pasidarė darbo žmogus. Tarnautojas.

APIE BOIKOTĄ IR BOIKOTININKUS

Noriu Pasakyti, Ką Girdėjau Iš Nekurių Biznierių ir Ką Manau.

Turėdamas vidutinai gerą darbą ir turėdamas vidutinę šeimą, tai per metus tenka nemažai kaip koki nusipirkti, ypač kai dar kiti šeimos nariai dirba. Kai mes einame ką nors pirkti, išskyrus maistą, tą visuomet perkame lietuvių grosernėje—bučernėje, tai pasižiūrime į "Vilni" kas garsinasi. Tai darome ne todėl, kad būtume užagittuoti, bet manome, kas remia pažangių lietuvių spaudą, tai reikia tuos biznierių paremti, perkant pas juos daiktus. Juk tie daiktai vis tiek reikia pirkti, tai kodėl ne pirkti pas lietuvių?

Boikoto Isterija.

Nuo pereinot vasaros nekuriė biznierių tokių labai mažai. Ipuolė į isteriją. Jie mąno, kad jų pareiga keršinti tai spaudai, kuri pāsiasakė pfielankiai apie Lietuvos įvyktusj perversmą, ta spauda kaltia, kad ten įsikūrė nauja vyriausybė ir jau nėra Smetonos valdžios. Atrodo, kad tie biznierių būtu iš Smetonos valdžios gyvėne.

As, gal kái darbininkas žinogis, negaltu suprasti, kur tokiu sanprotavimo logika? Jėgu aš neklystu, o rėdos sveikas protas diktuoja, jog biznieriui neišpuola pyktis su bile kuio. Jie daiktus parduoda tiem, kurie perka, kurie pinigų moka visai neklausiā, kas koki laikraštį skaito, kokioj draugioj priguli, kokio ūkio žinytojon einā ir už kokios partijos kandidātus balsuoja laike rinkinių.

Biznieriui šokti boikotuoti laikraštį, tai būtų kaip ta Krilovk kiaušė, kuri knaisiojō āžuolo šaknis:

"Kas man āžuolas, bile tik yra gilių."

Biznierių ir profesionalai su žmonėn ir iš žmonių gyvena. Jie skelbiai spaudoje, visuose programuose ir t., nes tuo perka, jeigu taip galima išsireikšti, sau kostumerius. Kiekviena organizacija turi narių, turi pasekėjų, o laikraštis turi jų tūkstančius. Tai kokis išrakavimas biznieriui kelti ergelius ir prarasti pirkėjus?

Labai mažai yra tokių biznierių, ká taip neišmintingai elg-

tęsi, bet visgi aną dieną vieną radau tokiį ir tai buvo netolimas mano kaimynas, pas kurį pirkdavausi sau reikalingų daiktų. Turiu prisipažinti, kad per keletą metų aš išpirkau pas jį apie už \$1.000. Aš skaitau "Vilni". Iš jos skelbimų pasirenku sau reikalingų daiktų nusipirkti. Kas liečia mane ir mano šeimą, tai mes galime daiktus ateityje nusipirkti kitoj krautuvėj, jeigu tas lietuvis biznierių mano jam naudinga boikotas. Mes nesame jau taip karšti vilniečiai, bet mes žinome, kad "Vilni" negalima kaltinti, jei Lietuvoj šiandien kitokia vyriausybė. Keršinti dienraštėm, tai isterikų darbas. Aš belai nium nepatinka, kad lietuviai vienas kitam keršintų.

Fašistų Smurtas.

Juk būtų galima keršinti ir kitiem. Pavyzdžiui 1926 metais krikščionys katalikai padėjo tautininkam nuversti Lietuvos koalicinę vyriausybę. Tai čia Amerikoj mes, pagal tą mastą, kurį mano kaimynas biznierių nori vartoti, būlume turėję su tautininkų, katalikų pažitūros žmo- hėni nekaltėti ir nieko pas juos nepirkti. Taip daryti negerai ir niekas taip nedarė. Tas biznierių tautininkas, apie kurį aš kalbu ir, sūlyg jo, turėju jį boikottuoti.

Kaip kas kaltina socialdemokratų už fašizmo įsigalėjimą Europoj. Kaltina Hitlerj už karą. Tai dabar mes iš tolo turėtume nekėsti ir visap boikottuoti socialistiškos pažitūros biznierių ir jų spaudą ir organizacijas.

Beje, kaip kas žinotais gązdina Diešō komitetui. Aš jum pasakysiu, kad taipgi yra nonsensas. Tas komitetas neturi galios nieko bāusti, o tik gali apklausi- nėti. O tas apklausinėjimas tiek reiškia, kaip niekō.

Berods, juk buvo žmonių, kurie manė, kad 1919-1920 metais Pahieris su savo rėdais viską išnaikins. Taip rašė tūlas lietuvių socialistų laikraštis Chicagōj. Na, o kas iš to išėjo?

Vyrūčiai, boikotais niekō neatsieksite! Ir, kaip imān atrodo, tai jū nebijo. Jeigu ká užgauts biznierių ir profesionalai taip darydami, tai tik patys savė. Gyvendami stikliniam namė nesvaidykite į kitus akmenimis. Kostumeris.

JONAVA - TEL-AVIV - BARCELONA

(Tāsa nuō antrō puslapio) Žiūnėn, kuriē turėjo laimėš iš- eiti į palubę, tuoj imėšis prie 3-ju lāveliū, kuriē buvo vir- šuj. Riksmas lōmii kalbū pri- pildė orą. Žaišo greitumiu nū- sileidō vandenim vienas laive- lis su keliāis jūrinhkais ir ēmė tolti nuō laivo. Tėn buvo ir iš- davikiškas kapitonas.

Laivas pakrypo ant šono, ir keleiviai turėjo laikytis turėk- lių, kad nekristi vandenim. Čia atsitiko bāistus įvykis; antras laivelis nusileidžiant apsvėrtė ir žmonėš dingō vandenyje,— iš jū nei vienas neišgelbėjo. Vanduo it virte virė ir traukė žemyn. Trečią laivelį laimin- gai nuleido. Likusiems nebu- vo kitos išleties kaip tik mestis vandenim; mōkantieji plaukti taip ir padarė. Bežiūrint šō- kau vandenin ir stengiausi pa- siekti laivelį, kuris ne per to- lokai buvo nuō manėš ir tokiu būdu man pavėko nutolti nuō laivo. Oraš pilnas buvo bejėgių riksmo ir laivo kriokimo.

Laivelis labai greit tolo nuo manėš, ir aš supratau, kad ne ten mano išsigelbėjimas. Tai likrai būtų paskutinėš mano gyvenimō minutės. Tik staiga aš pastebėjau už maž daug 200 mt. nuo manėš plaukiantį bal- kį. Paskutinėšis jėgomis pri- plaukiau prie to baslio, mano laikinojo išgelbėtojo. Aš kiek atsigavau. Metu žvilgsnį į lai- vą, bet jau nieko nėsimatė. Tik vienas mažas laivelis siūbavo

ant vandens paviršiaus, ir kur- ne-kur dar matėsi žmonėš, lai- kantys balkiū—laivo likučij.

Ore staiga suskambėjo Inter- nacionalo garsai, tai dainavo laivėlio keleiviai. Iš vienos pusės labai toli buvo matyti pilka juosta—tai Ispanijos žė- mē. Buvo matyti ir keletas lai- vėlių, išplaukusių nuō kranto mūsų link. Bet tuo pat metu balkis, kurio aš turėjau; plau- kė atbulon kryptin; aš gi bu- vau perspilnas koyoti su ban- gomis.

Nežinau, kiek laiko tas truo- kė; valanda?... dvi?... Man tai atrodė amžinybė. Taip ko- vodamas su bangomis užgir- dau motoro ūžimas. Po keliū minučių ant vandens nusileido hidroplanas, kas tai numetė virvę ir užtraukė mane į orlai- vį. Greit pasiekėme krantą, ne- toli vieno Katalonijos miestelio Melgrat. Visi gyventojai buvo susirinkę ant kranto. Išgelbė- tiems suteikė pirmą pagelbą ir nūvezė į ligoninę.

Atsigavęs ir apsidairęs pama- čiau, kad labai mažai draugų išsigelbėjo: vanduo prarijo juos dar prieš jiems išėjus į Ispanijos žemę. Paskui paaiš- kėjo, kad laivo kapitonas savo išdāvikiškū elgėsiu niekō nepa- darė draugų išgelbėjimui, kad prie geresnės organizacijos, jie būtų galima tikrai išgelbėti. Jis vėliau už tai užmokėjo savo gyvybę.

Ant rytojaus visi išsigelbėju-

MUZIKOS MUZIEJUS

LENINGRADAS—Į Valstybi- nį teatro ir muzikos mokslineo tyrimo institutą pristatyta iš Ermitražo kolekcija 2,270 vau- tingų eksponatų, apimančių vi- sų muzikos instrumentų evoliu- cijos istoriją.

Jų tarpe yra daug labai bran- gių ir retų daiktų. Dabartinio rojalio pirmatakas-spinetas yra vienas seniausis, išlikusių pra- saulyje, egzempliorių. Jis buvo pagamintas 1532 metais Neapo- lyje.

Vienintelis yra XVIII amžiaus pabaigos ragų orkestras iš 75 varinių ragų. Jais grojo Eliza- bėtos dižiūno Narjškino bau- džiauninkai. Kiekvienas ragas turi lik vieną nustatytą toną. Ra- gų dydis labai įvairus—nuo 10 centimetrų iki 5 metrų. Iš di- džiųjų pučiamųjų instrumentų ypatingai įdomus XVIII amž. tri- mitas, panašus į lapų girliandą.

Ypatingos vertės yra klaviši- niai instrumentai. Senoviniai klavikordai ir spinetai, vertika- liniai forteponai, retai randami pianai su brangiomis inkrusta- cijomis. Muziejuje yra rojaliai, priklausę rusų kompozitoriams —Glinkai, Gorodinu, Dargo- myžskiu, Rubinsteinui.

Vitrinose surinkta apie 200

instrumentų, parodančių muzi- kos evoliucijos istoriją. Čia ran- dami miniatiuriniai smuikėliai- pošėtės, kurios tilpdavō į šō- kių melsterio liemenės kišenę.

Eksponatų tarpe yra daug įdomių muzikos automātų. Ypa- tingų dėmesj patraukia uolinė lėlė, kurios viduje įtaisytas in- čianizmas "dainuoja" frāncū- ziskas dainėles. Lėlė nau akōin- panuoja, skambindama taktān sau ant keliū padėtj mandolinā. Etnografinėje kolekcijoje yra didelis skaičius tolimųjų rytų ir TSRS tautų instrumentų. Čia jau gauti instrumentai naujųjų Tarybų Sąjungos respublikų, jų skaičiuje Lietuvos, Latvijos ir Estonijos.

Muzikos kultūros istorijos muziejus atidarėnias 1941 m. sausio 1 d. (TASSAS)

PELKŲ SAUSINIMAS

OMSKAS.—Šimtai kolchozi- ninkų 28-niū Tiumenės rajono žemės ūkio artelių spalio 15 d. pradėjo didžiojo Tarmanskō pel- kyno sausinimo darbus. Pradė- tas kasti magistralinis 14 kilo- metrų ilgio kanalas, kuris nu- tarta baigti iki didžiosios socia- listinės Spalio Revoliucijos 23- metinių sukaktvijų. Nusausinę pelkes kolchozai gaus 8,000 hek- tarų naujų gerų pievų.—ELTA:

WAUKEGANO BIZNIERIAI

A. BITVINSKO BUČERNĖ IR GROSERNĖ

711—8th Street

Maistas šviežias ir pirmiaelis. Sazinhi- gas ir draugiškas patarnavimas.

Glen Flora Tavern

922 Glen Flora Avenue

Telefonas Ontariō 3085.

Čia gausi geriausių ir skaniausių gėrimų. Sav. STANLEY ir MORTA PAURAZ.

LIETUVISKA UŽEIGA

GREEN BAR TAVERN

Vieta, kur visus maloniai priima.

820 Tenth Street WAUKEGAN, ILLINOIS

MILLER HIGH LIFE ALUS

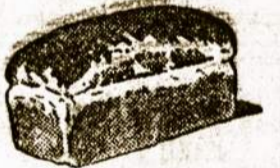
Sav. B. J. MASILIUNAS

P. Dauderio Duonkepkykla ir Krautuvė

719—10th Street

NORTH CHICAGO

Duona geriausios rūšies, kėksai tik- ras gardumynas. Specialiai gaminam vestuvėm ir visokiom parėm.

JOHN MALELA

AUTOMOBILIŲ AGENTAS

919 Eighth Street

Tel. Ontariō 8362.

WAUKEGAN, ILL.

CHEVROLET ir BUICK

siejį susirinko ir Katalonijos prezidento Companys akyvaiz- doje, pagerbė nuskenudusius, prizadėdami už juos atkeršyti. Kiekvienas juos priglaudė su- vop atmintyje ir su didesniu inirtimu, drauge su didžiąja iš- panų tauta stoji kovon prieš tarptautinį fašizmą. Už keliū dienų susidūrėmė žmogus prieš žmogų su italų prizadėdami už juos atkeršyti. Kiekvienas juos priglaudė su- vop atmintyje ir su didesniu inirtimu, drauge su didžiąja iš- panų tauta stoji kovon prieš

JAU GATAVAS JAU GAUNAMAS VILNIES KALENDORIUS

1941 METAM

L. JONIKAS ir V. ANDRULIS

Kalendoriujė telpa daug įdomių mokslišku, politinių, dailiosios literatūros ir sveikatos klausimais straipsnių. Taipgi daug visokių informacijų apie žemę, miestus, tautas, šalis ir tt. Kitaip sakant, "Vilnies" Kalendorius yra svarbus meltraštis ir informacijų rinkinys. Kalendoriaus viršelį nupiešė Charles Zix. Kalendorius turi 160 puslapių.

Kaina 25 centai kopija.

Visos irganizacijų kuopos siųskite dabar užsakymus. Su pradžia gruodžio bus gatavas ir siuntinėsime.

VILNIS

3116 So. Halsted St. Chicago, Ill.

A. GILMANAS

VIETA TEBĖRA--GYVYBĖS NEBĖRA

Yra sakoma, buk vagis vis gryžta vagystės papildyton vieton. Ar taip yra ar ne, nežinau, nes dar vagiu nebuvau. Tačiau vieną dalyką galiu sakyti, tai tą, jog turiu pageidavimą ir gan nemažą traukimą gryžti ton vieton, kur pirmiausia gyvenau, ypatinai jei ten praleidau nemažai laiko.

Vieną tokį gryžimą turėjau dikišai įspūdingą, todėl norėčiau taisy įspūdžiais ir su kitais pasidalinti.

Dvidešimts šeši metai atgal, atvažiuoju iš Lietuvos New Hemshirės mažan popierio išdirbystės miestelin, kur jau radau porą ar trejetą šimtų lietuvių apsigyvenusių.

Nors čia jų tiek daug buvo, ir pačioj jaunystėj, apie dvidešimtuose metuose, pačiame žydėjime, ir darbus turėjo, vienok jokių kultūrinio ar politinio veikimo nerodė. Tiesa, veikimas buvo, tik jis labai primityviškas, kuklus ir paprastas, ir kada pamislini apie jį, stačiai juokas ima.

Man, nežinant tuomet nei ABC, tas nepatiko. Metus ten pagyvenęs, išdumiau, kur akys matė ir nosis vedė, tikėdamas kur nors to rasti, ko man tėvynė Lietuva pagailėjo—mokslo.

Prabėgus porai tuzinų metų, pasinorėjo būtina aplankyti tą vietelę, kur atvažiuoju šion šalim, kur kaip ir gimiau.

Trejetą šimtų mylių pavažiavęs, prisistartinau ir prie lankomosios vietos. Savo akims nenoriu tikėti. Nagi čia, rodosi, tokie kalnai buvo, kad net dangų siekė. Ypatinai vienas kalnas, kurio pašonėj Valpolio miestelis randasi, pirmiausia atrodė tokis didelis. Beveik kiekvienas tik atvažiuojęs iš Lietuvos jin lipdavo, tikėdamas daug pasaulio nuo jo pamatyti, o gal ir patį "dangų" pasiekti. Tą ir aš pats tada padariau, brolio porą naujų čeverių nuplėšdamas.

Ot, regis, ir tas kalnas, buvęs toks didelis ir galingas tave taip aukštai iškelti, dabar kaip ir subliūškęs, suslūgęs, ir jau tokio įspūdjio nebedaro, kaip pirmiausia.

Kalnas tai kalnas, jis gali ir suslūgti, gali ir sumažėti. Bet kas nuostabiau, tai kad tų fabriku kaminų, kurie, taip sakant, dangų raizė, čia dabar nei duko nėra. Manau, gal ne tas miestas. Dar sykį pasiklausiu. Taip, tas pats.

Pradėjau įieškoji gatvės, namo, kur pirmą naktelę nakvoju Amerikoj. Pradėjau žiūrini, pradėjau kai ką ir pažinti iš tulų budinkų, nors jie visi pasenę, pakrypę, kur pirmiausia nauji ir gan puikūs atrodė.

Privaziuoju ir prie gatvės, kur gyvenau. Taip, ta pati—Wine St. Bet kas čia atsitiko? Juk čia buvo gan gražūs namukai. Jų čia buvo nemažai. Vienoj vietoj, kur lietuviavai buvo apgyvenę, čia buvo kaip ir kokis dvarelis: geras pastuzinis dviejų-trijų aukštų namų del daugelio šeimynų buvo apstatyta kaip apie kokį ratą-kiemą, kur nuo darbo liuosų laiku visi susirinkdavo. Kadangi čia ištiesai gyveno lietuviai, tai ir šitas didžiulis kiemas, kur radosi nemažai suolelių ir kiekvienos stubos, buvo visas pripildytas lietuviams, ir dar jaunais, pačiame žydėjime...

Taip, čia tuose namuose gyveno daugelis šeimynų. Kiekviena jų turėjo penkis-šešis ir net iki dešimts įnamių-burdingierių. Tas sudarė gan gerą būrį žmonių—apie porą-trejetą šimtų. O tokiame bury, ir dar jaunų, radosi visokio, kaip tuli sako, narodo, su įvairiais užsiėmimais. Vienok, kadangi jie visi beveik buvo beraščiai ir bemoksliai, tai ir jų užsiėmimai buvo gan primityviški ir kuklūs, paprasti.

Vakare, kada gryždavo iš darbo ir pavakarieniaudavo, šis kiemas pasidarydavo taip gyvas žmoniškis, kaip skrudėlynas. Vieni grieždavo armoniką, kiti šokdavo, kiti gerdavo, o kiti argumentuodavo apie gana menkus niekniekius ir eidavo net prie muštynių, dar kiti lošdavo kortomis "karasinką."

Merginos flirtuodavo su vaikinais, o vaikinai—su merginomis. Ženotos moterys, apsilikę dideliais priekaištais—kvalbonai ant padelkų, kvalbonai ant pečių, ir dar visur kitur kvalbonai, susuktai plaukais ant viršugalvio, apsmaitais bent keliomis stikleliais išdabintomis šukomis—volfojo mažus vaikus ant rankų ar kelių, o tje paprastai klykė, rėkė...

Kurios moterys buvo drąsesnės, tos, ant vienos rankos laikė vaiką, o kita lapnojo per petį, arba gnybtelėjo kokiam neženočiui ir ragino užfundyti-nupirkti aikšrymo—šaltos košės. Ir tokiuose atvėjuose dažnai atsikdavo net juokingų šposų.

Sykį, labai gerai pamenu, štai prie šitos stubos kampo, kuri dabar sulūžus ir sudribus, atsiliesjęs stovėjo didysis Jonas, durnas, kaip molio motiejus, tet pirmutinis iškirsti moterims šposą, ypatinai toms, kurios drąsesnės prašinėti užfundyti... Tokiais durniais, tiesa, buvome ten visi. Tula moteriškė, gan drąsi ir vis kaujlyjanti aikšrymo nuo pavienių, čia prie didžiojo Jono stovėjo, vaiką ant rankos laikydama, ir vis kartėjo, gnybdama jam pašonėn:

—Džianai, užfundyk aikšrymo, pėdę juk tik gavai, pinigų turi!

—Gadėm, aš tau sakau, kad nei prakeikto cento neturiu,—jis spyrsi.—Jei nevieriji, še, įkišk ranką kišenėn ir pamatysi.

Keidei, kaip ji vadindavosi, tik niekis buvo bile vyro kišenėn ranką kišti, bile tik pinigų rastų. Ji tik suktelėjo: —Gera, duok šen!

(Bus daugiau)

CHICAGOS IR APIELINKĖS ŽINIOS

Palaidojus Antaną Petraitį

Jį Suvažinėjo Automobilis Gruodžio 23 d. Numirė Gruodžio 25 d.

Gruodžio 28 d. palaidojom Lietuvių Tautiškos Kapinėse Antaną Petraitį. Iš Pelkaus koplyčios išlydint Al. Brazis padainavo dvi liūdėsio dainas ir F. Abekas pasakė keletą žodžių į susirinkusius apie velionį. Kapuose vėl Al. Brazis padainavo palydint smukai ir kornetui ir F. Abekas pasakė poilgę prakalbą apie velionio gyvenimą ir asmeninę rolę visuomeniniuose reikaluose.

Į kapus palydėjo daug žmonių. Vaziavo apie 40 automobilių.

A. Petraitis Ilgai Gyveno Chicagoje.

Antanas Petraitis pačio iš Lietuvos, Šakių apskrįčio, Naumiesčio parapijos. Jis išvyko į Škotiją visai jaunas vaikinukas. Į Ameriką atvažiavo 1904 metais į Chicago. Čia beveik visą laiką ir gyvena Antanas. Daugiausia jis gyveno Bridgeporto apielinkėje.

Antano Petraitio žmona Adelė Rakauskaitė paėjo iš tos apielinkės nuo Paprūsės, nuo Naumiesčio.

Petraičiai laisvų pažiūrų žmonės. Antanas priklausė prie Lietuvių Ke'štučio Klubu. Klubas ir grabnešius suteikė. Taipgi velionis priklausė prie Suvalkiečių Draugijos. Draugija nupirko gražų gėlių vainiką.

Gaila netekus organizacijų nario ir kaimyno. Tuo labiau gaila, kad Antanas iš mūs tarpo liko išskirtas nelaimės.

Nuo savės reikiu giliausia užuojautą Adelėi Petraitienei, sūnui Antanui, dukrelėm Adelėi, Izabelėi ir Genovaitei.

Laidotuvm patarnavo Petkus, kuris turi koplyčią 4704 So. Western ave. —Kaimynas.

Per Metus Įsipilietino 31,424 Ateiviai

Imigracijos ir naturalizacijos direktorius F. J. Schlofeldt pareiškė, kad per 12 mėnesių Chi-

cagos distrikte įsipilietino 31,424 asmenys.

Jis mano, kad įsipilietinimo dalyką pastumė pirmyn ateivių registracija ir abelai spaudimas, kad pataptų piliečiais. Sulgy tautom įsipilietinimas taip eina: 5,278 lenkai; 4,605 vokiečiai; 3,542 italai; 3,501 Britanijos piliečiai; 1,930 rusai; 1,788 čekoslovakai; 1,700 jugoslavai; 1,539 švedai ir tt.

Kiek lietuvių, tai atkirai nepažymėta. Bet galima suprasti, kad daug yra patapę ir musikių tautiečių piliečiais. S. D.

Traukinys Užmušė Šešių Metų Mergaitę

Netoli Jolieto traukinys užmušė 6 metų mergaitę Mary Wilson. Kitus tris vaikus, mergaitės sesutes ir broliukus nuvertė nuo tiltelio į vandenį.

Vaikai čjo gelzkeliu. Kai jie pamatė, kad jau čia pat traukinys, tai puolė ant žemės išvengti mirties. Tačiau mergaitė prieš pat užėisiant traukiniui pasikėlė ir žuvo. Kitus vaikus irgi garvežis pakliudė ir nubraukė žemyn į vandenį.

Garvežio vairuotojas pamatė vaikus už susisukimo tik kelias pėdas ir sako negalėjo traukinio sulaikyti.

Nelaimė įvyko prie Hickory upeljo, netoli Joliet.

Chicagoj Užsiregistravo 253,377 Ateiviai

Dar Čali Užsiregistruoti, Kurie Neuzsiregistravo, Bet Turi Pasiaikinti.

Pašto viršiniškas Ernest J. Kruetgen paskelbė, kad viso Chicagoj užsiregistravo 253,377 ateivių. Paskutinę registracijos dieną, tai gruodžio 26, užsiregistravo net 6,160. Centralinis pašto skyrius buvo atidaras del registracijos iki 1 val. naktį.

Pašto viršiniškas sako, kad ateiviai dar gali užsiregistruoti, bet jau turi išpildyti pasiaikiniimo blanką, kodėl jie pirmiau neuzsiregistravo. Nesiskaitanti su įstatymų bus baudžiami \$1,000 pinigais ir 6 mėnesiais kalėjimo.

Pranešimai iš Kitur

SOUTH BEND, IND.
ALDLD 35 kpr kartu su rusų ir amerikiečių IWO kuopom rengia smagu baliu gruodžio 31 d., Darb. sve. 1216 W. Colfax Ave., South Bend, Ind. Įžanga 35c ypatai. Pradžia 7:30 val. vak. Pelnas skiriamas kuopoms. Visus kviečiame atsilankyti. (28-30) Rengėjai.

CLEVELAND, OHIO
Lyros Choras rengia Naujų Metų Pasitikimui Vakara ir šokis, tai yra gruodžio (Dec.) 31 d., utarninke, 8 val. vakaro, Lietuvių Darb. Svetainėje, 920 E. 79th St. Bus gera orkestra šokiams ir šokiai teis iki velumos nakties. Atsilankykite į šį rengimą visi jauni ir seni, o būsite visi patenkinti. Turėsite daug funų. Praleisite smagią senus ir linksmai suitikite naujus metus, ir tuomi paremsite lyriečius. M. Valenta. (27-28-30)

Pajieskojimai DETROIT, MICH.
Pajieskau Onos Mockalaiciukės, paeinėjusios iš Lietuvos, Jurbarko parapijos, Mikutaicių kaimo. Norėčiau būtinai susižinoti, nes paeiname iš vieno kaimo. Meldžiu jos arba žinančių apie ją pranešti man, už ką būsiu dėkingas.
ONA PETRAICIUKĖ
Po Vyru Kairienė
4725 W. Vernor Hy., Detroit, Mich. (28-30)

Lentos—Medžio Darbas—Stogam ir Sienom Medžiaga

Stiklas, Užleidžiamos Garadžiam Durys, Maliava, MODERN MILLWORK & BLDG. SUPPLY CO., 3004-3006 Archer Avenue "Viskas dėl Statybos" Phones VIRginia 1914-15 Ir Visokis Darbas prie Namų, kaip iš Lauko, taip Vidaus.

Naujos Mados Brick-Siding Išmokėjimai per F. H. A. Paskolas. Gaukite mūsų žemas kainas ir apskaičiavimą pirm pirkiant.

Praleiskite Naujus Metus Su Lietuviais Legionieriais

Kalėdos, kalėdos ir vis tos pačios bėdos, tai kalbėdavo Lietuvos žmonės. Pasaulis šiandien mirksta kraujuose, baimėj, skurde ir nepykantoj. Mes gi čionai, Amerikoj, gyvenantieji ištikrių esame laimingi ir jei sveiki, tai ir turtingi. Nors ir čionai karo šmėkla pradeda skraidyti, visgi kol kas nesimato artimo pavojaus.

Karas yra labai basus dalykas, ir jo žaidcos neužgydomos per daugelį metų. Jau virš dvidešimt metų kaip didysis pasaulio karas pasibaigė, o jo baisios pasekmės dar nėra užgydytos. Veik du tukstančiai karo aukų guli tik vienoj Hines ligininėj, kiti du tukstančiai laukia vietos, kad ten įeiti ir gauti šokių tokią pagalbą nuo skausmų.

Dariaus-Girėno Amerikos Legiono Postas No. 271 yra daug ko nuveikęs ir visuomenėj pasižymėjęs. Posto valdyba ir motery skyrius kas mėnuo ar tankiau važiuoja Hines Ligininėm prižiūrėti savo narių ir kitų Lietuvių ir kitų ten vargsančių suraminti ir nors po pakelį cigarečių jiems padalinti.

Per pračius du metu, statydami Dariaus-Girėno Memorial namą, mes luovome labai užimti. Bet šį, 1941 metų, Dariaus-Girėno Postas ir vėl duos labai gražų "show" ir dalins cigaretes del Hines Ligininės liginij.

Tinkamam darbu atlikti, reikią daug pinigų, per tai Darius-Girėnas Postas rengia nepaprastą iškilmes užbaigimui senų ir sutikimui naujų metų. Iškilmės įvyks antradienio vakare, gruodžio 31 d., Darius-Girėnas Memorial Name, 4416-20 So. Western Ave. Įžanga bus tik 2 pakeliamai cigarečių, bus jus visas namas, viršus ir apačia, ar kluburumis. Gera muzika del jaunų ir senų. Bus alkaniems kalakuto vakarienė tik už 75 centus. Veltui visokių naujų metų vakarui žaislų, "floor show," ir kitoki margumynai.

Visi cigaretai ir visas pelnas eis del Hines Ligininės liginij. N. B. Sebastian.

Chicago's firmos gausią užsakymą pagaminti 2,000 motorų del busų, kurie bus persiųsti Argentinon. Busai busiu operuojami Buenos Aires mieste. Sako, kad šisai užsakymas pusėtinai didelis. Veikiausia reikės ir kitų dalių, ir taip viso bus per \$3,000,000 užsakymas.

A. A. Petras Bartkus
2524 Stevenson St., Gary, Ind.
Persikyrė su šiuo pasauliu gruodžio 27, 1940 m. 7:40 v.ryto, sulaukęs pusamžio; gimė Lietuvoj, Panevėžio mieste ir apskritij. Amerikoj išgyveno 34 metus. Paliko dideliame nulipdime savo mylimuosius ir mylinčius: seserį Eleonorą ir svogerį Juozapą Povilaičius ir jų šeimyną; du brolius: Joną ir broliene Oną Bartkus ir jų šeimą; Mykolą Bartkų ir jų šeimą; pusbrojį Vladislavą Bartkų ir jo šeimą Gary, Ind.
Priklausė prie SLA 81-mos Kp., Gary, Ind.
Kūnas pašarvotas A. M. Phillips koplyčioj, 3307 Lituania Ave., Chicago, Ill. Laidotuvmis įvyks antradienį, gruodžio 31 d., 1 val. popiet. Išlydės iš koplyčios į Tautiškas Kapines.
Visi A. A. Petro Bartkaus giminės, draugai ir pažystami esat širdingai kviečiami dalyvauti laidotuvmis ir suteikti paskutinį patarnavimą ir atsiveikinimą. Nulipdė liekame.
Sesuo, Broliai, Pusbroli ir Giminės.
Laidotuvių apėigas veda laidotuvių direktorius A. M. Phillips. Tel. Yards 4908.

Policija Saugojo Teamsterių Unijos Rinkimus

Vakar įvyko Teamsterių Unijos 705 lokalo viršininkų rinkimas. Balsavimas čjo elektros darbininkų salėj, Ogden ir Washington blvd.

Teamsterių unija valdo klika biurokratų. Eiliniai nariai nori išstatyti savo kandidatus. Nežiūrint persekiojimo visgi išstoj opozicijos kandidatai.

Tad policija vakar saugojo rinkimus, kad neįvyktų susikirtimų balsuojant.

Laukia Naujų Metų

Pas J. ir J. Rachūnas įvyks sauni parė naujų metų pasitikimui. Bus gera orkestra šokiama. Būkite visi Auditorium Tavern, 3137 So. Halsted st.

P. Gailius, gerai žinomas bridgeportietis del pasitikimo naujų metų rengia saunį parė po numeriu 3204 So. Halsted st. Vietos bus del visų svečių. Muzika gros amerikoniškus ir lietuviškus šokius.

Rusų Kooperatyvas Chicago, Ill.

Garantuoja Kokybe, Įvairumą ir Produktus Savo Įstaigose

RESTAURANE

Sveika, švari, Rusiška-Ame- (VALGYKLOJ) rikoniška Virtuvė. Kainos žemos.

1628 W. Division Street Tel. Humboldt 4044

Mėsos ir Groserio Krautuvė

Visokia Mėsa — Pauksiena 2051 W. Division Street

PRIMAM ORDERIUS Pokiliams, Parengimams ir Panašiai Tel. Brunswick 9468

Bruno Tavern savininkas užkviečia visus ant naujų metų pasitikimo gruodžio 31 d. Bus puiki muzika ir tt. Užeikite 732 W. 31st st.

Budrių užėigoj naujų metų pasitikimui rengia smagu bankietų. Bus kalakutų pietūs.

Kas nori gerų pietų, smagus muzikos ir tt., tai užeikite naujus metus pasitikti pas Budrį, 2710 W. 59th st.

Visų pažangių organizacijų bendras bankietas įvyks gruodžio 31 d., Ciceros Lietuvių Lūosybės salėj. Dainuos P. Dauderis, Al Brazis ir kiti.

Kviečiama lietuvių visuomenė dalyvauti. J. D. B.

Tel. Yards 1651.
John A. Laudont Tavern
Vynas, Likeriai, Geras Alus Cigarai ir Užkandžiai.
3538 S. Halsted Street
Mėsos-Groserio Krautuvė.
3441 S. Morgan Street

Gėlis Mylintiems, Vestuvmis, Bankietams, Laidotuvmis, Papuošimams
URBA GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone LAFAYETTE 5800

Ant jusų paliepimo mūs tikslas duoti jums geriausia patarnavimą ir
ANGLI
West Kentuck Egg \$7.70
Frank. County Egg \$7.70
Cosy Home Stoker
\$6.60 už toną su taksais
Roseland Coal Co.
343 West 107th Place Pullman 6778
TUMONIS ir SUNAI, Sav.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Nariai Chicago's ir Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse
Ambulanso Patarnavimas Dieną ir Naktį

Albert V. Petkus
4704 S. Western Ave.
TEL. LAFAYETTE 8024

Anthony B. Petkus
1410 S. 49th Ct., Cicero
TEL. CICERO 2109
6812 S. Western avenue
Tel. Grovehill 0142

S. P. MAŽEIKA
3319 S. Lituania Ave.
TEL. YARDS 1138 ir 1139

Antanas M. Phillips
3307 Lituania Ave.
TEL. YARDS 4908

LACHAWICZ ir SUNUS
2314 W. 23rd Place
Tel. Canal 2515 ir 2516
Skyrius: 42 E. 108th St.
Tel. Pullman 1270 ir 2515

P. J. RIDIKAS
3354 S. Halsted Street
TEL. YARDS 1419

I. J. ZOLP
1646 W. 46th Street
YARDS 0781
0782

J. LIULEVIČIUS
4348 S. California Ave.
TEL. LAFAYETTE 3572

CHICAGOS IR APIELINKĖS ŽINIOS

NAUJŲ METŲ BANKIETAS, JUBILIEJINIS PARENGIMAS IR KONFERENCIJA

Visi važiuokime į Cicero pasitikti Naujus Metus. Tikietais tik 75 centai perkant išanksto; prie durų \$1.00.

Penktadienio vakare "Vilnius" salėj įvyko Lietuvių Literatūros Draugijos Pirmo Apskričio Komiteto posėdis. Dalyvavo visi nariai išskyrus Slančiauską ir Tenikaitį.

Svarbiausias ir pirmasis dalykas, tai naujų metų pasitikimo bankietas. A. Yuris davė platų raportą apie bankietą. A. Dočkienė raportavo apie maistą. Ji žymėjo, kad užsakytą 170 svarų kalakutų, ir 100 svarų kitokios mėsos. Paskui daug visokių kitų valgių, skanumynų ir tt.

Vakariene duos 9:30 val. vakare. Svetainė didelė, daug stalų ir visiem bus vietos. Cicero Lietuvių Liuosybės svetainėje yra vietos kartu susėsti 500 svečių. Ir vėliau atvykę gaus vietos atsistėti. Kurie atvyks vėliau ir jau bus apie dvylikta, ar kiek vėliau, tai bus ir jiems paruošti stalai ir visi tauriai vaišinami.

Todel antradienio vakare, gruodžio 31 dieną, važiuokime į Cicero Lietuvių Liuosybės svetainę, 49 Cl. ir 14 St.

Programas bus įvairūs ir gražūs. Dainuos Al Brazis, P. Dauderis, Bitvinskas ir Bitvinskaitė. Pastarieji trys dainininkai iš Waukegan, Ill. Taipgi dainuos dueta A. Dočkienė ir K. Abekienė. Dar bus daugiau pamarginimų. Grieš smuika Binkis.

Naujų metų parengimas prasidės 8 val. vakare. Muzika šokiams pradės nuo 8 val. vakaro, gros iki 3 val. ryto.

Kiek girdėti, saoko, A. Yuris, kad šitas naujų metų bankietas bus vienas iš didžiausių kiek yra apskričiai rengė.

LLD Jubiliejinis Parengimas Vasario 2 d., 1941 metais Lietuvių Centro salėj yra rengiama Literatūros Draugijos 25 metų jubiliejinės pramogos. Siame parengime bus užbaigtas ir jubilie-

jinis vaju. Pasizymėjusiem vajuje bus įteikta dovanos.

Jubiliejinio parengimo programos bus labai gražūs. Dainuos Latvių Choras. Jis suvaidins operetę kaip senais laikais Latvių studentai pasitikdavo naujus metus. Šį operetę labai populiariška tarp latvių.

Taipgi tartara užkviesti dainuoti L. K. M. Chorą ir F. Joku-bauską.

Apskričio Konferencija
Lietuvių Literatūros Draugijos Pirmo Apskričio konferencija įvyks sausio 26 d., 1941 metais, "Vilnius" svetainėje. Pradžia 10 val. ryte. Kuopom pakvietimai išsiuntinėta. Numatyta, kad bus didelė ir reikšminga konferencija.

Delegatam duos užkandžių.

Broliškas Delegatas
Buvo skaitytas laiškas nuo LLD 8 apskričio. Drg. K. Kisielius rašo, kad jų konferencija įvyks gruodžio 29 d. Cudahy, Wis. Komitetas aptarė laišką ir išrinko brolišką delegatą į konferenciją nuvykti, tai A. Yurį.

Prie pabaigos tenka pažymėti, kad S. Vėšys išdavė raportą iš A. Bimbos prakalbų maršruto. Maršrutas labai gerai pasisekė.

Visur buvo žmonių. Lėšos pasidengė iš surinktų aukų ir dar liko keli doleriai apšvietos fondui.

Prie pabaigos tenka priminti, kad visi mūsų draugijos nariai dalyvauti naujų metų pasitikimo bankiete, jubiliejiname parengime ir kad išrinktų delegatus į konferenciją, kuri kaip sakiau, įvyks sausio 26 d., "Vilnius" svetainėje, Chicagoje.

Vienas iš Komiteto.

Naujų Metų Ivykiu Traukinių Patarnavimas

North Shore Line viršiminkai skelbia, kad naujų metų įvykiu laiku traukinių patarnavimas bus padidintas ir dažnesnis per visą naktį.

Mat, daug kas važiuoja tą vakarą ir abelai daug žmonių važinėja per naktį.

Tad kuriem teks važiuoti į Wisconsin, arba atgal, tai galėsite gauti patarnavimą.

Keistučio Klubo Susirinkimas

Pirmadienį, gruodžio 30, 1940 m., įvyks susirinkimas Lietuvių Keistučio Klubo Choro, Hollywood svetainėje, 2419 W. 43rd street, kaip 8 val. vakare.

Visi nariai esate kviečiami atsilankyti, nes bus valdybos rinkimai. Tarsimės apie "First Birthday" parengimo sutvarkymą ir daug kitų svarbių reikalų teks apsvarstyti.

Taipgi tie, kurie dar nėra nariai šio choro ir norėtų tapti, prašomi atsilankyti į susirinkimą.

Dėkodami tamsoms už paramą mūsų chorui per spaudą šiais metais ir linkėdami tamsom "linksmy ir pelningu naujų metų", pasiliekam.

Varde Keistučio Choro,
—Lucille S. Dagis.

Numato Atidaryti Vaikų Mokyklėlę Bridgeporte

Keletas savaičių atgal iškėlė vaikų mokyklėlės klausimą Chicagos Lietuvių Moterų Kultūros Klubas susirinkime. Paskui tą patį klausimą pakėlė LDS 53 kuopos susirinkime. Pasitarus susidarė siauras komitetas teirautis mokytojų delei mokyklėlės atidarymo.

Komisija kalbėjosi su keliais asmenimis, kurie tinkami tam darbu. Apklausė ir Sonja Pipiraitę, kuri čia svečiuojasi. Ji delei karo turi pasilikti kiek ilgiau Amerikoje.

Sonja Pipiraitė yra muzikos, dainų ir šokių mokytoja. Ji gerai žino lietuvių kalbą ir galėtų pamokinti vaikučius lietuviškai skaityti ir rašyti.

Po naujų metų šauksime vaikučių susirinkimą "Vilnius" salėj ir tuo reikalu pasikalbėsime. Jau būty gerai, kad dabar tėvai pasirengtų savo vaikučius atsiųsti sausio 4 d., 1941 metais, 1 val. po pietų, į "Vilnius" svetainę.

Vienas iš Komiteto.

Sulaikė Tris Jaunuolius už Vagystes

Suėmė tris jaunuolius, dar neturėjus nei po 16 metų, Marquette Parko apielinkėje. Juos kaltina 20-tyje vagysčių. Policija sako, kad berniškai prisipažino prie kaltės.

Vienas iš sulaikytų yra lietuvis Robertas Marcukaitis, 6727 So. Campbell Ave.

Workers School Naujų Metų Pramoga

Gruodžio 31 d. vakare Hotel Majestic įvyks naujų metų pasitikimo bankietas, šokiai ir spektaklis. Suvaidins "Panick."

Workers School visuomet surengia gražius vakarus. Naujų metų pasitikimo iškilme bus labai graži įzanga \$1.10. Duos lengvų užkandžių, bus gera muzika šokiai ir įvairių kitokių pamarginimų.

Tikiety galite gauti Workers School raštinių, 231 Wells St., Room 203.

CICERO ŽINIOS

Šis ir Tas Iš Musų Kolonijos Aną dieną sutiks savo draugą parapijona jo klausiu:

"Kaip gyvenimas? Dabar jau turite naują ir pastovų kunigą Albavičių, vietoj velionio Vaičiūno?"

Parapijonas atsako, kad taip: "Taip, jau turime kunigą Albavičių. Suprantama, parapijonų nerinktas, o tik vyskupo paskirtas. Kunigas Albavičius atrodė bus geresnis. Kunigo Vaičiūno giminės priešingi jam."

Klausiu, kodėl jie priešingi: "Matai tamsta," sako parapijonas, "bažnyčia kaip ir bile biznis. Vaičiūnas turėjo savo žmones apie save. Taipgi ir Albavičius atsivežė savo žmones, savo gspadinę ir tt. Suprantama, yra daug atmainų."

Parapijonas nušvietęs šiuos dalykėlius tęsė: "Senoji kunigo Vaičiūno gspadinė atleista nuo pareigų."

Iš parapijonų supratau, kad nors nepriešingi parapijonai kunigui Albavičiui, bet visgi jie norėtų turėti balsą savo parapijoje, nes iš jų sudėtų pinigų viskas palaikoma.

Katalikų tikėjimas labai senoviškas. Tai religinė organizacija, kuri kovoja prieš bile progresą. Nariai neturi teisių prie dalykų tvarkymo, nei sau kunigo pasiskyrimui.

Apie Liuosybės Bendrovės Namą

Priešmetinis bendrovės susirinkimas išrinko visą seną direkciją. Direkcija dirbo labai nuosirdžiai per daugelį metų; daug atmokėjo morgiečių.

Dabar perdirba naujai svetainės kičina. Nors lėšuos pertaisymas, bet šerininkai to pageidauja.

Vietiniai Pranešimai

ROSELAND
Roselando aštuonios draugijos ir klubai bendrai rengia labai puikių balių pasitikimui naujų metų gruodžio (Dec.) 31 d., L.D. Svetainėje, 10413 S. Michigan Ave. Pradžia 7 val. vakaro. Bus labai puikus programos: dainuos keturi Roselando chorai—L.D. Aido Choras, Moterų Kultūros Klubas Choras, Roselando Nasturkų Choras ir Zemaičių Klubas Choras. Bus ir daugiau pamarginimų. Užprašo visus atsilankyti čia, gegiečius, pullmaniečius, west pullmaniečius ir roselandiečius į mūsų puikių balių. (27-28-30-31)

CLASSIFIED ADS

SPECIALIAI NUPIGINTA
1929 m. kaina buvo \$55,000.00. Dabar tas gražus mūrinis namas, 6 flatu, po 5 kambarius ir kiekvienam yra įtaisyta shower bath ir elektriniai refrigeratorai, 5 automobiliam mūrinis garadžius. Geroj apielinkėje, 81st ir Honore St. Kreipkitės prie JOHNSON. Phone Rep. 2030. (27-28-30)

WHOLESALE FURNITURE
Urninis Pardavimas Rakanų Mokėdamas cash už rakandus, sutaupinsi nuo 40 iki 60%. Mes pristatome bile kur. Pašaukite ar rašykite del daugiau informacijų. Vientik nacionaliai žinomi daiktai randasi pas mus. ALISAUSKAS, Sūnus, 6343 S. Western Ave., Chicago, Ill. Phone, Rep. 6051.

Patarkite Barberiu
Išmokiname barberio amato moksliniu būdu už mažą mokėstį. Imokėk reikia tik mažą dalelę, o likusią sumą lengvais išmokėjimais. Atsilankykite, rašykite arba telefonuokite platesnių žinių: INTERNATIONAL BARBER COLLEGE, 672 W. Madison St., Chicago, Ill. Phone Monroe 5982.

Nekurie aspenys vestuvės geriau rengdavo Community center, nes ten parenkesnė kuknė. Dabar bus Liuosybės salėj moderniškesni įrengimai. Visiem čia bus parankesnė vieta.

Naujų metų bankieto parengimui gspadinės jau naudosis naujai pertaisytu kičinu.

Ciceronas.

Studio Theatre
Van Buren Prie Michigan Trečia Savaitė
Tai garsioji filma, kas tikrai atsitiko Finlandijoje.
'Mannerheim Line'
Paaikškinimai angly kalba. Seštad., Sekmad. ir Sventadien. nuo 10:45 ryto iki vidurnakčio. 35c iki 2-ras popiet.

TONY'S INN
Geriausias alus, vynas, likerai ir kiti gėrimai.
1151 West 59th St.
TONY BRAZAS, Sav.
Phone: Wentworth 1706

REGĖJIMAS
GaliButPagerintas
Kartais laikinas vartojimas akinų gali jums pagerinti regėjimą ant visados.

Atsilankykite pas Dr. K. Nurkat-Nurkaitis patalsymui ir pririnkimui akinu, kurie sustiprins ir pagerins jūsų akis.

BUDRIK Furniture House
Krautuvė su Mėlynu Frontu
3409 So. Halsted Street
Tel. Yards 2151

Nauji Bunny Bun Hamburgeriai 5c
Ir koki Jie Geri!

Sustok bile kada dėl skanaus užkandžio. Čia gausite saldių hamburgerių, karštų kilbaseliu, minkštų gėrimų ir namie darytos chile.
Naudojam J. V. valdžios paržiurėtą jautėną dėl Naujo Bunny Bun. GEORGE, SAVININKAS
New Bunny Bun
3110 S. Halsted Street

M. KLARICH & SON
Kontraktorai ir Namų Budavotojai
Statome ir pertaisome bungalows dviejų aukštų ir apartamentus; bašnyzias, mokyklas, gazolino stotis, garadžius ir kitus trobėsius.
3117-19-21 S. Parnell Ave. CHICAGO, ILL. CALumet 6509

UNIVERSAL RESTAURANT
Vestuvėm, Krikštynom ir Kitokiem Bankietam Suteikiama Patarnavima-Linksmas Patarnavimas Visiems
Antanas Norkus, Sav.
750 W. 31st St., Chicago, Ill. Tel. VICTory 9670

Dvi motinos su dukterimis penktadienio vakare išvyko į ju-dzius. Ties Ogden ir St. Louis St. 10 tonų trokas Mrs. S. Horwitz ir kitos motinos dukterį Anna Edith Saruk vietoj užmušė, o kitą motiną ir 11 metų mergaitę Horwitz sužeidė.

Sužeistas nuvežė į ligoninę.

Medicinos Daktarai
Dr. A. K. Rutkauskas
GYDYTOJAS
4442 S. Western Avenue
KASDIENA
Nedėliomis pagal sutartį
Phone Virginia 3316

DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJOS IR CHIRURGAS
IR AKINIS Pritaiko
3343 S. Halsted Street
VALANDOS: 11 iki 12, 2 iki 4 ir vakarai 7 iki 9. Sventadieniai 11 iki 12 ryto
Tel. Yards 3146

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bld.
2400 West Madison Street
VALANDOS: 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vakarai
Tel. Seely 7339
Namų Telefonas Brunswick 6597

DR. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue
VALANDOS: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki val. vakaro. Nedėliomis pagal sutartį
Ofiso Tel. Yards 4787
Namų Tel. PROspect 1939

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8:30 p. m. Nedėliomis pagal sutartį.
Phone Yards 5921
Residencijos Kenwood 5107

DR. BERTASH
756 West 35th Street
(Kamp. 35th ir S. Halsted St.)
VALANDOS: 1-3 ir 6:30 iki 8:30 vakarai
Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

Phone: Grovehill 3111
DR. A. K. BUTKO
LIETUVIS
KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
Ofiso Valandos:
nuo 9 ryto iki 9 vakaro

Ofiso Telefonas Lafayette 6868
Namų Tel. Portsmouth 6616
Dr. Marjan S. Swiont
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4258 Archer Avenue
Kalba Rusiška ir Lenkiškai
Valandos: nuo 1-4 ir 7-9

Telefonas HEMlock 9252
ANELIA K. JARUSZ
Physical Therapy & Midwife
6630 S. Western Avenue
Chicago, Ill.
VALANDOS: nuo 10 ryto iki 7 vakaro.
Išskyrus šeštadienius, randasi Central Ave. Beverly Shores, Ind.
Telephone Michigan City 2799-R3

DENTISTAI
Phones: Yards 2246
DR. C. Z. VEZEL'S
DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(arti 47th Street)
Valandos: nuo 9 iki 8 vakarais. Seredų pagal sutartį.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinus
Kreivas Akis
Ištalso.
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
kampas Halsted St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8. Nedėliomis pagal sutartį.

VYTAUTAS TARUTIS
ADVOKATAS
BRIDGEPORT
3133 S. Halsted Street
Valandos: 11 iki 2, 4 iki 8 Val. Vak.
Phone Calumet 6877
134 N. La Salle Street
Room 2014
PHONE: STATE 7572
3149 S. Halsted Street
PHONE: VICTORY 2679

NAUJŲ METŲ BANKIETAS

Antradienį, Gruodžio 31, 1940 LIET. LIUOSYBĖS SVETAINĖJ 1403 S. 49th Court, Cicero, Ill.

Užbaigsime senus metus ir sulauksime naujus metus su įdomia programa

- Al. Brazis, solo
- K. Abekienė ir
- A. Dočkienė, dueta
- A. Vaizgėla, solo
- L. Benkis, smuik. solo

Turkių vakariene specialiai prirengta. Visi dalyviai bus vaišinami skaniais valgiais, kurių dar nėra buvę. Visi ir visos ruoškitės buti ir dabar nusipirkite tikičius.

Šauni orkestra šokiama.

K. Abekienė

Al. Brazis, solo

A. Dočkienė

Pradžia 8 Valandą Vakaro. Vakariene 9:30 Valandą Vakaro. Įzanga išanksto 75 centai, prie durų \$1.00.

Rengia LLD 1-mas Apskritys ir LDS 2-ras Apskritys. Visus ir visias kviečiame dalyvauti — KOMITETAS.

